

nec relinquet malū ipunitū. vnde
abbat. Et ret. ibuet abundanter
penas infligendo pro quolibet pec
cato mortali. facientibus supbia
quia in quolibet peccato mortali ē
superbia a contemptus dei.

Cassio. Vnde h supbiam nō
accipe sed potius p cūctis vicijs.
quī ex supbia nascitur quicquid mo
rum prauitate peccatur. Deinde se
quitur exhortatio bonoz ne se a re
cto proposito carnis imbecillitate ab
ducant. vnde dicit. Viriliter agi
te. v. in bonis operibus cōstantissime
perdurate ne feminea mollicie defi
ciatis qui corda vestra dño cōstan
ter offeritis. Vnde dicit. et cōferte
tur cor vrm. hoc autē pceptū viri
feminiq; concessū cōe est. viriliē
enī oīs sexus agit: qui nescit mol
lissimis facilitatibus immutari.

Nicolaus. Et in fine adu
dit oēs dīcēs
Loēs qui speratis in dño. Spe de bi
ta que est certa expectatio future
beatitudinis ex gratia a meritis p
ueniens.

Cassio. pacta est iaz
magni p̄s sa
lubris a decora contritio. vbi a in
fermitas humanitatis exprimitur.
a beneficia diuina monstrantur.
vt vnusquisq; considerans fragili
tatem suam non superbiat a resp
iciens misericordiam diuinā n̄ expauescat.

Collect. Verba igit̄ fecit res
hūmī que in hoc psal
mo audistis: in corde vestro descri
bite in vobis transformate in his
dñi laudate. a si psalmus orat: o

rate. si gemit gemitū. a si timz time
te. Speculū enī peregrinantū est in
hac vita in quo p̄pha hortat oēs
diligere deū. p̄seuerare cōstanter ī
bono proposito a sperare in dño quē
supplices deprecemur vt nostris infū
det mentibus curam se diligendi.
detq; nobis fortitudinem contra
hostiū insidias a tēptationes viri
liter decertandi. quatinus calcatis
contēptisq; secularibus spem nrāz
in ip̄o figentes valeamus ad illā
dulcedinē peruenire quā in celesti
patria suis electis preparauit: a ab
scondit dñs n̄ ihs x̄ps cui est ho
nor a glā in secula seculoz Amen.

Psalmus xxxi.

B Beati quorum
Titulus talis est. Intelle
ctus dauid. Cassiod.

Spe

Cum generaliter omēs psal. dicti
sunt ad intellectū: vt eos sensus
noster agnosceret: ne viuendi re
gulas ignoraret. Merito querēdū
videatur cur in hoc titulo posuerit
intellectus dauid. Primo memit
dauid p̄pter dñm x̄pm qui ad ip̄z
respicit quicquid penitens iste dictu
rus est. vnde intellectus ideo sequi
tur. quia nisi misericordia dñi suf
fragante peccata nostra in illo pe
rimus ad penitentie studium per
uenire non possumus. In alio
quippe psalmo dictum est. Delī
ctā quis intelligit. Hoc enim
quod dicit intellectus. vt cur nos
intelligere diuinitas prestiterit

R. iij.

peccata nostra pro eis diligendis
studiosissime supplicemus. Non ei
pro illo errore quis supplicat que
profus **August.** Primo in
ignorat. **August.** intelligas te
peccatorem esse. post si ceperis bo
nū facere ne tribuas viribus tuis
verbis te iustificans sed diuine gr
cie vt non sit dolus in corde.

Calliodo. Licet em̄ sint et
alii penitentiuꝝ
psal. tamen ppter subtilitatem di
stantie diuersa tituloz signioē vo
cati sunt. p̄mus enim qui sexto lo
co psalmoz ponit continet p̄ titu
lo. In fine in hymnis p̄ octaua d̄
qm̄ ille totus ad futuri iudicij p̄ti
net timorem. **Iste** vero tali titulo
merito prenotatus est: qui se dete
rioratū tardius intellexit quia pec
cata que cōfestim proibi debuerāt
dño. se diutius tacuisse cōfessus ē

Glosa. pheta ergo in p̄soā
penitētis in cū bonū
p̄ indulgentiam dei esse oñdit di.

Nicolaus. **B**lati. immorta
les laudabiles
a gloriosi **Nico.** Et si nondū in
re tū i sp̄
fuit tales **Jeronymus.** Fā
illo qui iustificat impium. vnde s̄
dicitur. Quorum remisse sunt iniqui
tates. In domino per bap̄ismū et
martiriū vel per confessionem.

Nicolaus. Nec remissio cul
pe non fit nisi p
graciam que est quedā arra glo
rie future in qua oēs sunt beati. Quorum
tecta sunt peccata. I. ipsi
de: non q̄ possit ei aliquid celari

vel tegi. sed quia nō respicit talia
ad vltimus punienda salte p̄ace
na **Gregorius** in cōmen
to sup eze
chiel. omeliiij. p̄ctā vero tegim⁹ ai
tona facta mal' actibus superponi
mus. Nam qm̄ abdicam⁹ mala q̄
fecim⁹ quasi tegim⁹ ei rei supduci
mus. quā erutescimus videri. Quā
uis em̄ sancti viri in hac vita ad
huc sint: hñt tamen qd̄ ante dei o
culos tegere debeant. qz oino est i
possibile vt aut in opere: aut in co
gitatione nunq̄ delinquant.

Hugo. P̄ctā igitur remissa
p̄ confōem teguntur
per boni operis executionem sic q̄
dyabolus non possit ea ampli⁹ le
gere in cyrographo suo. nec accusa
re in die iudicij punienda. vñ sub
ditur. **Beatus** vir cui non imputa
uit dñs p̄ctm̄. lab eterna puniēdū

Iero. qd̄ tegit non videt quod
non videtur non imputa
tur. quod non imputatur si puni
etur. nec est in spiritu eius dol⁹.

Nicolaus. qz vere penitet me
te sicut p̄terit⁹ ore.

Hugo. Dolus em̄ eēt in spū
eius si qd̄ dolet a cō
tetur emendare vtiliter non velli.
quod inuic dominus. vtra ipocri
tas a dolosus dicens math. vij.
Ex fructibus eorum cognoscetis
eos. Deinde ostendit impedimen
tum remissionis peccatorum. di
cens. Quoniam taci. I. quia non
sum tibi confessus peccatū meum
aut ipsum abscondendo aut ipsum
defendendo. Lueteraue it ossa mea

*Opus dicitur ad p̄m
q̄d̄ dicitur in p̄m
corpus*

Nicola virtutes seu virtus
anime mee. defecit
ex peccatorum contradictione que p
ossa designatur. in quibus consistit
robur corporis. sicut in virtutibus
a viribus anime robur mentis sequitur.

Augusti. Quia damare; co
ta die. Iam prius se
tacuisse dicat. cur hic se damasse
pfitetur. Sed tacuit confessione;
clamauit presumptionem. tacuit
peccata sua. clamauit merita sua.
Et tota die. Iustus vite perseverando
in defensione peccatorum suorum.

Jeronimus. Tales si ali
quid tibi ha
lent per vanitatem demonstrant: ut
phariseus ille impius faciebat quod
dicebat. Deus gratias tibi ago quod
non sum sicut ceteri hominum raptores. etc.

Cassiodoro. Memento enim
quod tota virtus
huius psalmi contra hoc execra
bile humani generis viciu; pba
tur opposita. ne quis domino pu
tet absconditum. quod in conscientie
sue penetrabili recondit occultum.

Hugo. Postea ostendit quod
modo a peccato que ad
confessionem est inductus a pri
mo est flagellum dei. Unde dicit.

Quia die ac nocte. I. Uassidue gra
uata est super me manus tua. Quia
me ad confessionem humiliare no
luit. manus potentie tue me castigando
humiliavit.

Cassiodoro. Et meri
tū fuit peccatoꝝ manus domini quod
a castigationis pondere non resis
tit. Aliter enim feliciter humilia

tis non esset nisi eum manus di
uinitatis castigaret. Unde iste sic
humiliatus consequenter subiun
git.

Hugo. Conuersus in eum
na mea. et ad co
gnoscendum eternam meam. et mise
riam. **Jeroni**. Dum configitur
mea. spina. et dum con
pugit me conscientia peccati. per
spinaem enim figitur stimulus conscie
peccatrici.

Traslatio romana ha
bet. dum ofrin

Hugo. Sedm
gitur spina. h^o spi
na figit superbiam. quia sicut dum
spina dorsi que totum corpus erigit
confringitur homo fit contractus
sic contracta superbia homo incur
uatur ad humilitatem. Idem.

Cassio. Dum enim hec spina
confringitur homo ad de
um conuertitur. Ex quo sequitur co
fessio. de qua subiungit.

Delictum
meum. id est peccatum omissionis
Legnum tibi feci. per veram co
fessionem. Et iniusticiam meam.
id est commissionis peccatum. non
abscondi. sed confessus sum a pa
trefra.

Cassio. Delictum vero
tibi. quibus leue pu
tauerunt esse peccatum quasi negli
gentius delictum. Iniusticiam au
tem immane aliquid commissum. Sed
puritas confitentis ostenditur. ut nec
illud passus sit celare quod credeba
tur forte.

Jeronim. Et quia
veniale. donec
scio te cito remittere delicta: cum tibi
fuerint integre reserata. etc.

Hi. firmis in corde posuit ope
impleri. confitebor adue
rsum.

Handwritten note:
Hugo
229

sum ~~Augustinus~~ non aduersus
me] ~~Augustinus~~ deum: sicut illi
qui dicunt. de hoc voluit. neq[ue] ad
uersus fati. sicut illi qui dicunt fati
meu[m] est. vel stelle me sic fecit. **C**o
fitebor ergo] in iustitiam meam do
mino] me solum accusando.

~~Nicolaus~~ **Nicolaus**. **E**t tu remis
isti] quantu[m]
ad culpa[m] a n[on] q[ua]ntum ad penam.

~~Grego~~ **Grego**. quia procul dubio
aut homo in se aut
deus cum homine vindicans p[otes]t
dauid post confessione[m] audire me
ruit a nathan. dominus tr[an]stulit
peccatum tuum. a tamen multis
cruciatibus afflictus est postea.
Et licet nos vnda[m] baptismatis a cul
pa primi hominis abluimur. tu
pena reatus videlicet carnalis mo
ri nobis **Collector** **A**dditq[ue]
manet. **Collector** **I**mpietas
rem peccati mei] iam agimus ma
lum vel loquimur vel cogitamus
peccatum est. **C**um aut[em] idip[su]m deo
abscondere volumus iam non so
lum peccatu[m] est sed impietas p[er]ti.

~~Calliodorus~~ **Calliodorus** **I**mpietas
peccati fuit
quia tacere decreuerat a hoc illi oc
cultare. cui omnia ante q[uam] fiant su[n]t
notissima. **D**ic magna pietas di
tatis ostenditur. vt ad solam pro
missionem deuotionis subito p[er]c[us]a
relaxauerit. quando sic iudicat pi
um votum que ad modum opera co
mis effectum. dixit em[im] in corde suo
domino non tacere que gesserat. a
tanq[ua]m illi cuncta prohiberet: ita illi
remissa sunt que voluit confiteri.

~~Calliodorus~~ **Calliodorus** **I**mpietas
peccati fuit
quia tacere decreuerat a hoc illi oc
cultare. cui omnia ante q[uam] fiant su[n]t
notissima. **D**ic magna pietas di
tatis ostenditur. vt ad solam pro
missionem deuotionis subito p[er]c[us]a
relaxauerit. quando sic iudicat pi
um votum que ad modum opera co
mis effectum. dixit em[im] in corde suo
domino non tacere que gesserat. a
tanq[ua]m illi cuncta prohiberet: ita illi
remissa sunt que voluit confiteri.

~~Augustinus~~ **Augustinus** **C**onfessio mea
ad os non du
rent. a tu remisisti. **M**agister sen
tenciarum libro quarto. **I**gitur si
ante confessionem per cordis cotri
tionem deus per seipsum sine mini
sterio sacerdotis debitor omnino
relaxat. a animam a contagio pec
cati interius purgat. **Q**uid ergo bi
mittit aut quid operat[ur] sacerdos. e
hoc sane dicere a sentire possumus
q[uod] solus deus peccata dimittit aut
retinet a tamen ecclesie contulit po
testatem ligandi atq[ue] soluendi s[ed]
aliter ipse soluit a ligat aliter ec
clesia. **I**pse enim per se tantum di
mittit peccatum. **N**am leprosu[m] pri
us sanitati per se restituit. deinde
ad sacerdotes misit quorum iudi
cio ostenderetur m[un]datu[s]. ita et
iam lazarus obtulit discipulis sol
uendum. quia etsi aliquis apud
deum sit solutus: non tamen in fa
cte ecclesie solutus habetur. ni
si per iudicium sacerdotis. **I**n sol
uendis igitur culpis aut retinendis
ita operatur sacerdos euangelic[us]
a iudicat. sicut olim legalis sacer
dos in illis qui contaminati erant
lepra que peccatum figurat.

~~Jeronimus~~ **Jeronimus** super math.
xvii. pro suo
enim officio cum peccatorum vari
etates audierit discernit quis li
gandus aut soluendus sit.

~~Augustinus~~ **Augustinus** **L**igant quo
q[ue] sacerdotes
dum satisfacione[m] penitentie con
fidentibus imponunt. **S**oluit quo
q[ue] cum de ea aliquid relaxant. vel

Deo quibus polu[m] op[er]at[ur]

De peccatis penitentia

per eam purgatos ad sacramen-
torum comunione admittunt.
Ex decretis de penitencia distic. v.
in fine. Et quavis peccatum in cor-
dis contritione a deo dimittitur.
tamē apostoli Jacobi institutio no-
bis sequenda est. vt confiteamur
alterutrum peccata nostra. extra
de penitencia a remissione. Cap. l. o.
omnis. Vnde leo papa tercius in
consilio generali statuit dicens.

Omnis fidelis vtriusq; sexus post
q̄ ad annos discretionis peruene-
rit omnia sua peccata solus semel
in anno fideliter confiteatur pro-
prio sacerdoti. a inuictam sibi pe-
nitenciam proprijs viribus stude-
at ad im

Nicolaus

Pro-
plere **hac** e
missione. videlicet peccatorum. Lo-
rabit ad te omnis sanctus. a cul-
pa perpetrata per te emundatus

Calliodor

Et merito q̄
miam qui n̄
est in peccato alienus in supplica-
tionibus debet esse permixtus. Ad-
diditq; in tempore opportuno. Vi-
delicet in mundi vita conuerti fas
est a tēpus remissionis culpe.

Hugo

Vnde apostolus. ij.
ad corint. v. ait. Ecce
nunc tempus acceptabile. s. conuer-
tendi a peccatis a penitenciam fact-
endi: quam consequenter cōmen-
dat eo q̄ eius oppositum. scilicet
dissolutio a peccatum deo displicet
vnde dicit **Veritamen**. Licet nūc
sit tempus opportunum impetran-
di remiam peccatorum. illi tamen
qui viuunt in huius aquarum

multarum. v. in multitudme pec-
catorum. ad eum. s. ad deum. nō
appropimabunt. quia non per de-
licias sed per tribulationes corpo-
rales venitur ad deum. Deinde con-
uertit se penitens ad deum orans
a dicens. **Qu** es refugium meuz
a tribulatione. temptacionis. q̄
circūdebit me. Cum enim homo
ad penitentiam redit. tunc infur-
git dyabolus contra euz sicut pha-
rao contra filios israhel egredien-
tes de egipto. a tunc multiplicat
exercitus dyaboli contra eum.

Calliodo

Propter quod
non ad solitudi-
nes inuias n̄ ad munita castroru
non ad hominis auxilia duolauit
sed ad deum qui circūeuntes spiri-
tales inimicos poterat dissipare.

Hugo

Et quia refugientes
ad deum per peniten-
ciam: non solum securitatem aut
tutelam in eo habent. sed etiā gau-
dium. Ideo subiungit. **Exultatio**
mea. tu es per spem a consolatio-
nem. non enim penitentes tantum
affliguntur onere penitencie. sed
etiam reficiuntur spe eterne retri-
butionis. dolent enim gaudent a
gaudent dolendo. gaudent in spe
gemo adhuc in re. Et idcirco **Leue**
me a circūstantibus me.

Nicola

tam a demomb?
q̄ prauis homini-
bus: querentibus me impellere
ad re

Calliodor

a vi-
dium. cū stā
carnalibus q̄ spūalibus: q̄ nos
perdere p̄cipiti velocitate festināf

Finis est conclusio penitentis in timore presentium a spe futurorum. venite oratores qui negocia humana artificiosa fragilitate tradatis. Videte reum lacrimis se diuinentem audite peccatorem confessionibus absolutum. Intelligite sententiam principis dei non salutem hominis impetere vel inuadere sed potius peccata damnare. Ita sunt tribunaia que nullus redimet. Ita est sententia que nichil sub ambiguitate decernit. Nunc videamus quid dominus respondeat penitentibus. **In**tellectum tibi dato. Vides quia peccatores non habent intellectum nisi quando eis conuersis dominus propiciatus indulget. Intelligere est bene agere a ad mandata dei vota conuertere. Ipse enim est intellectus quem tituli huius psalmi veritas indicauit: quem penitentibus potestas domini clementer infundit.

Hugo. Dat enim dominus intellectum ad cognoscendum agenda. videlicet per inspirationem. per predicationem a per tribulationem. a instruat te. quia quasi nescientem docebo te que sunt vitanda. In via hac. scilicet penitentie. qua gradieris.

Casto. Ante enim iste penitens domino culpas tacuerat consilio destitutus. nunc autem instruitur quando contra se pronunciat domino prestante comonetur. O penitentie inestimabilis medicina. que non solum a peccatis absoluit. sed etiam sanctorum premia beata concedit. **Nicolaus**

[firmabo super te oculos meos.] sicut super rem quam volo cum diligentia custodire sic te protegam.

Calliodorus. Et in te dirigam. hunc me intellige me. Nam qui recte sapiens est a mandata domini sincera mente perferent iuste dei oculos super se habere prohibetur. Deinde generaliter humanum genus comonet: ne brutatibus subdatur erroribus. d.

Nicolaus. Nolite fieri sicut equus a mulus. Videntes appetitum carnalium. viuentes vita brutatium. quibus non est intellectus. hoc est non habent rationem vel intellectum unde appetitum sensituum refrenare possent.

Augustinus. Per equum vero turbosos a superbos sicut per mulum autem pigros.

Iero. Qui ergo non dei voluntate sed proprio motu se regere volunt a effrenes in luxuriam decidunt hos propheta coeret verbis tribulationibus dicens. In chamo a freno maxillas eorum constringe. qui non appropinquat ad te.

Nicolaus. Tibi noluit obedire. sicut equus indomitus a superbus ac mulus piger eos affligit penis a laboribus. ita que pena dante eis intellectu obediant tibi ad nuntium. **Gregorius.**

vicefimo moralium. Sepe enim qui ualentis uerba non audiunt. ferientis uerberibus ammonentur. ut ad bona desideria saltem pene trahant. quos premia non

Handwritten note: In fine huius
libri

Handwritten note: Equus
pigros

post veniam videatur excellens.
Rua propter iam ipse beatus est qui
hinc sententia piissimi iudicis nota
tur absolutus. Nos igitur mente
denota legamus hunc penitentiale psal-
terium cordis compunctio peccata nostra pla-
gamus ut pia precatio ad indul-
gentie vota nos producat. Quis enim
psalmus maiore auiditate meditandus
est nisi in quo voce tanti iudicis pec-
cata soluta sunt. Hoc enim iste pre-
cipuum continet singulare inter ali-
os penitentiales psalms quod penitentes in con-
clusionem huius psalmi instinctu diuine
compunctiois exultant. hic vero mi-
sericordiam et leticiam ipse dominus pro-
mittit cum magno desiderio supplicat
Jeronimus Quia propter suppli-
ces dominum deprecemur ut obtineamus per
veniam peccatis nostris nec imputatis ultra delictis
mereamur sancti exultationis perpetue esse
participes. per christum dominum
nostrum Amen.

Psalmus xxxii.

Exultate iusti in

Titulus in finem psalmus 32.

Dic titulus ex superioribus
notus est christus enim est finis noster
ad quem tendimus **Cassiodorus** In hoc
hortatur propheta per opera quos
dam ab psalmodia populum vel ecclesiam
fidelem enueratque potentiam et facta cre-
atoris. **Glossa** De operibus crea-

tionis et recreati-
onis ut timeatur potentia que creat:
et ametur misericordia que recreat.

Cassiodorus Comonet ergo pro-
phetam ut in domino
debeant tota alacritate mentis gau-
dere que creaturas suas mirabili po-
tencia dominos contineat. unde dicit

Jeronimus Exultate. Alii ex-
ultant in rebus
huius seculi. alii in certo. alii in theatro.

Augustinus Et finito seculo si-
mitus exultatio in
iustorum. Sed vos o iusti exultate in
domino. Quia permanente domino
permanebit iustorum exultatio.

Cassiodorus Sic et apostolus nobis gau-
dendum incessanter affirmat.
Gaudete in domino spiritus dico gau-
dete. Nam illa repetitio illud significat. Ver-
ba in afflictionibus gaudeamus et in illo re-
gno pace perpetua letemur. ad di-
ditque **lectos de re collaudatio.**

Augustinus Recte fit que dirigunt
cor suum secundum voluntatem
dei. Quia quis autem corde mortali priua-
tum aliquod velint quod sue inter se cau-
se vel negotio proprii ueniat ubi in-
tellerint et coguerint aliud deum
velle proponit voluntatem dei voluntati
sue. hoc de re collaudatio videtur talis.
de que subditur **Confitemini domino sancto**

Jeronimus In cithara cithara
laudis **Jeronimus** dicitur huius cauatum.

Hugobertus cor deus eius sunt de mortuis
aiantibus et reddit sonum ab
inferiori parte. sic homo per carnis
mortificationem de inferiori parte. id est
de sensualitate reddit sonum dul-
cem in auribus domini.

Jeronimus In cithara habet sex cor-
das per quas sex opera
munde intelliguntur. Vos igitur hinc

les qui redi estis confitemini do
mino in cathara & in carne vitis
& concupiscentijs mortificata per
cruce[m] dominicam. et etiam confi
temini domino in operibus miseri
cordie q[ue] sunt opera sc[ilicet] 7. **U**o facim[us]

Cal. dum esurientem pascim[us]
egrotum visitamus. & cetera que
diuinitatis amore peraguntur

Jeronimus Et de illis cor
dis alie suaui
ter cantant alie murmurant. sic &
sancti alij in prosperitate. alij i ad
uersitate laudant deum. **S**equit[ur] &
Lin psalterio decem cordarum.]

Hugo Psalterium a superio
ri redit sonum h[uius]
decem cordas per quas decem ma
data intelliguntur. que de supernis
remunt. In hoc psalterio decem cor
darum & decem verbo 7 legis. **P**sal
lite ei.

Augusti. T[em]p[or]e psal
te triu[ti]mple le
gem qua[m] dominus deus tuus non
venit solvere sed adimplere. **Q**u
tate ei cantici nouu[m] non lingua:
sed vita exuendo veterem homine[m]
& induendo nouu[m] b[ea]t[us] dicit nouu[m]

Jeronimus q[uod] non[is] ho[m]i[ni] cri
stus domi[n]u[s]
venit in mundu[m] & noua[m] lege[m] istitu
it nobis & noua[m] eccl[esi]a[m] p[er] bap[ti]sm[um].

Hugo. Vnde dicitur in glo
sa. Nouus rex noua
lex noua

Nicola. Si enim a
gaudia mor[is] carna
lis & lasciuus semper facit inueni
te cantilenas; & nouos cantandi
modos multo magis amor diuin[us]

semper facit inuenire nouos mo
dos deuotionis. **T**ene psallite ei in
vocifera. **Jerro.** per vocifera co[n]ez
tione. **Jerro.** quondam sacer
dotum Jericho mundi figura[m] con
tinens corruit nuc[un]c p[ro] nostram ora
tionem eius concupiscentie elidat[ur].
Ille bene psallit q[ui] implet in o
pere quod

Hugo. Vnde be
cantat. **Bernardus** super cantica assignat ad
tene psallendum septem esse oport
tura ita dicens **I**mmolantes itaq[ue]
hostiam laudis et reddentes vota
nostra de die in diem curemus om[ni]

vigilantia iungere sensu[m] vsu[m]: af
fectum sensui. exultationem affe
ctui. grauitatem exultationi. **Hu**
militatem grauitati. libertate[m] hu
militati. quo interdum liberis pur
gate mentis passibus procedam[us]
& excedamus per inusitatas qual
dam affectiones spirituales vnde
& in translatione hebraica sic ha
betur. bene psallite in iubilatione.

Jeronimus Jubilus di
citur leticia
cordis ineffabilis que nec verbis
nec sillabis nec litteris nec in voce
potest erumpere aut comprehendere
quantum homo debeat deu[m] lau
dare. & merito laudandus est de[us]

Cassiodorus Quia re
dum est
verbum domini. **R**ectos enim fa
cit homines & dirigit. **P**er legem si
quidem diuinam corrigimur. per
ipsam a prauitate nostra separa
mur. & tunc regulariter viuimus
q[ui] eius iussio[n]ib[us] obedim[us]. **L**a oia

Jubilus leticia cordis ineffabilis que nec verbis nec sillabis nec litteris nec in voce potest erumpere aut comprehendere quantum homo debeat deum laudare. & merito laudandus est deus

Handwritten notes at the top of the page, including the word "p[ro]p[ri]et[er]e" and other illegible scribbles.

opera eius in fide. In fide
Augustinus Fidelis homo est cre
dens promittenti de
Fidelis deus est exhibens quod p
misit homini. Teneamus ergo fi
delissimum debitorem quia tenem
misericordissimum promissorem

Handwritten notes on the left margin: "Fidelis homo est cre", "Sicut", "et".

Nicolaus Fidelitas autem
dei consistit in
sua iusticia et misericordia. Iohannes
dicitur: Diligit misericordiam et iudicium.

Augustinus Misericordia eius tempore
modum est. Dominus enim con
siderat imaginem fragilitatem no
stram errorem nostrum et cecitate
nostram. et vocat auersos. donat
peccata conuersis. patiens est sup
peccatores donec conuertantur. quoniam
cum conuersi fuerint preterita ob
liuiscitur. futura promittit. horta
tur pigros consolatur afflictos. do
cet studiosos. adiuuat dimicantes
neminem deserit laborantem et ex
clamantem ad se. donat ipse unde
placet. Sequitur. et iudicium. ac
diligit quod venturum est.

Jeronymus Ruo inter impios in
stos que discernet.

Nico Et quia misericordia su
habetur iacobi non. Ideo sequitur. Misericordia
domini plena est terra.

Cassiodorus Ista vique terra que
dyaboli oppugnatione laborat.
ubi a mandatis celestibus carnis
infirmirate subtrahimur

Handwritten notes on the left margin: "m[er]ito", "p[er]", "et".

Hugo Et bene plena est ter
ra quia ubique terrarum
predicata est et a domino concessa

est remissio peccatorum. Et non solum
miseretur peccatorum. sed etiam
bonos confirmat in bono et conse
uat. Unde addit. Verbo domini
celi firma
ti sunt] **Cassiodorus**

Quauis ad condicem rerum crea
tarum hoc pertinere videatur. ta
men a spiritaliter decenter accipi
tur. Verbo domini hoc est a filio
dei celi firmati sunt. et apostoli et san
cti omnes qui orbem terrarum predica
tione salutari compleverunt et spi
ritu oris eius omnis virtus eorum.

Utiq[ue] quoniam a spiritu sancto eorum doctrina
veniebat. virtus enim et ad mira
cula pertinet que faciebant: et ad le
gem domini quam gentibus predicabant.

Trinitas in hoc versiculo manife
stissime declaratur. Dicendo enim ve
bo filium declarat. adiungendo domini
patrem dicit. spiritu oris eius ut
que spiritum sanctum vult intelligere. et
ut in tribus personis manifesta
intelligeres unitatem dicit oris eius
et non eorum ad litteram eius.

Nico Ex infinita dei potesta
te in corporibus cele
stibus induitur homo ad laudan
dum deum qui verbo suo firmavit
celos. et spiritu oris eius ipsos va
rijs stellis: in quibus sunt varie
virtutes et influencie ornauit. Un
de in translatione Jeronimi iuxta
hebreum habetur omnis ornatus
eorum **Augustinus**

Sane fratres quomodo hii celi sunt
super inuicem vel quomodo sunt. vel quibus
modis distincti quibus modis impleti

Handwritten notes at the bottom of the page, including "Quomodo hii celi sunt" and other illegible scribbles.

sint. quia dispo[n]e regantur. quo
 modo ibi vnus ymnus ineficax
 continens ab omnibus predicet
 deum. Multum est ad nos iuuenire
 tamen satagamus peruenire. Ibi e[st]
 enim patria nostra qua[m] longa for-
 tassis peregrinatione oblitus sumus.
 Ergo de illis celis michi difficile e[st]
 disputare. sed tamen non impossi-
 bile est nobis intelligere. Certe q[ui]
 me in hijs rebus intellectu preue-
 nit fruatur quo precessit a ore p[er]
 me vt sequat[ur] a ego. Sequitur
Congregans sicut in vtre vter e[st]
 fitula laquas. **Hugo** q[uod] dau-
 maris. **Hugo** sicut
 mare litoribus. Vnde Job. xxxviii
 dicitur. Circumdedi mare terminis
 meis a p[er] suu[m] v[er]um a hostiu[m] a di-
 xi vsq[ue] hic venies a non procedes
 amplius a hic confringes tumen-
 tes flu. **Nicola** lponens in
 a[nt]e tuos thesauris a
 bissos. id est inferiores aq[ua]s ma-
 ris que sunt hominibus occulte. si-
 cut illa que ponuntur in thesauris
 Q[ui] aut[em] aqua maris nominetur a
 bissus vel abissi patet gen[er]i. p[ri]mo
 vbi dicitur a tenebre etant super
 faciem abissi. a sp[irit]us dei ferebat
 super aquas. Idem enim significa-
 tur nomine abissi et aquarum.
Cassiodorus Quod si
 tre velis agnoscere. Vter est ec-
 desia. quia sicut vter susceptas
 aquas complectitur. ita eccl[esi]a adu-
 nationem populi credentis indu-
 dit. Aque vero maris populi signi-
 cat christianum qui in mundi salo

fludibus tribulationu[m] cocutit.
 lponit in thesauris sapientie a
 scientie sue labissos
Jeronimus v[er]o profundu[m]
 scripturarum
 Nam q[ua]ntu[m] velit p[er] seruos suos nob[is]
 demonstrare tantu[m] per nos intelli-
 gere potuimus. ip[s]am profunda-
 tem scripturarum nequaquam possu-
 sequi. **Nicola** Ex predictis
 tur: **Nicola** vtilis moni-
 tio cum subditur. **Veniat domi-
 num** omnis terra. v[er]o habitantes in
 terra lab eo autem comoueantur
 commotione timoris. omnes in
 habitan. **Augustinus** Si fera se-
 res ortem. **Augustinus** v[er]o si ser-
 pens insidiatur. si homo te odiat. si
 diabolus te ipugnet: semper deus
 time. **Nicola** Rationem vero
 subdit dicens. **Quoniam** ipse dixit
 a facta sunt: ipse mandauit et cre-
 ata sunt. Sicut enim simplicia vo-
 luntate omnia creauit ex nichilo:
 ita potest illa in nichilum redige-
 re. Et ideo debet eum creatura ratio-
 nalis timere. et hoc timore filiali
Augustinus Quis formi-
 daturus es
 aliquid de terra. aliquid de mari.
 aliquid de celo. Malicia hominu[m]
 cupiditatem nocendi potest habe-
 re. propriam potestatem autem si
 ille non dat: no[n] habet. quia iuxta
 apostolum. Non est potestas nisi
 a deo. Ideo subiungit. **Domini**
 dissipat consilia gentium.
Nicolaus hoc apparet ab
 iram ex eo q[uod]

habetur in gen. xi. in filiis noe qui habuerunt consiliū inter se edificā di turrim cui⁹ cacumen ptingeret ad celi. sed dñs reprobauit consiliū eorum: ita confundens loquelam eorū vt non intelligeret vir p̄rimū suū. a sic destiterūt ab opere inchoato. reprobat at̄ cogitacōes p̄lorum. Hoc apparuit in egipti is cogitantibus capere filios ysr̄l inter desertum a mare rubrū. h̄ dominus eos fūmerit et ysr̄ael liberauit vt habetur exodi. xiiii. La reprobat cōsilia principū. sicut p̄ in libro Josue quia multi reges cōuenerūt adinuicē vt interficerēt Josue a filios ysr̄ael a fuerunt delati et occisi. **Jeronimus.**

vel reprobat cogitacōes p̄lorū iudeorū a cōsiliū principū eorū. videlicet anne cayphe a ceterorū. quia non potuerunt facere contra ih̄esum: nisi quantum a deo fuit presinitum: quos omnes cum suis consilijs dominus resurgendo destruxit.

Calliodorus. Consiliū autē dñi a archanum incarnationis christi manet in eternū quia triumphalis mors dñi diabolicum penitētē exstirp̄t exicium. Exicium mors dades tormentū cogitacōes cordis eius in gnacōe in gnacōe.

Hugo a in sempiternū. quia quod disposuit dominus mutari non potest ab hominibus. Vnde ad. v. dicit gamahiel **Si ex hominibus consiliū hoc: aut opus dissoluetur. a c̄.**

Augustinus. ante nuntiationem vidit nos. fecit nos. emundauit nos. misit nos. redemit nos. **Calliodorus.** Quod totū ad p̄destinacōz eius pertinet in qua cuncta reposita sūt que vel fuerunt vel sequentibus seculis futura succedunt.

Nicolaus Consequenter describitur diuine laudationis seu cultus premiū cū subditur **Beata gens cuius est dominus deus eius.** Circa quod sciendū q̄ prout dicit boetius in de consolatione libro terco. Beatitude est status omīū bonorū cōgregatione perfectus qui in re habet in patria in fructione dei. cuius bonitas est infinita. Ad hanc beatitudinem peruenitur per verū dei cultum. et hoc est q̄ dicitur. **Beata gens cuius est dominus deus eius per veram fidem a debitum cultū.** Populus quem elegit. seleccione predestinationis. que infallibiliter consequitur effectum. Ideo subditur. in hereditatem sibi. quia predestinati immobiliter adherēbūt deo in patria celesti. ita q̄ erunt hereditas dei. Et deus erit hereditas ipsorum. quia illos quos sic predestinauit ab eterno vocat temporaliter ad fidem suam. et iustificat per gratiam finalem. et sic consequenter eos magnificat per gloriam scdm q̄ dicit apostolus. ad romanos octauo. quos predestinauit: hos a vocauit. et quos vocauit hos iustificauit. et quos iusti

ficauit hos et magnificauit. et sic
qui prius fuerunt beati in spe: facti
sunt beati in re. Deinde ostendit hu
ius premiationis principium: dicens.

De celo. Circa quod sciendum
quod opera meritoria non sunt prima
causa propter quam premiantur
aliqui in vita beata: sed non quod de da
rat apostolus ad Romanos. ix. de Ja
cob et Esau: dicens. Cum nondum
nati fuissent aut aliquid boni a mali
egissent dictum est. Maior seruiet
minoris: sicut scriptum est. Jacob di
lexi: Esau odio habui. Nec etiam me
ritorum preuisio futurorum: imo
preparatio gratie in tempore pro
cedit ex eterna predestinatione ut
predictam est. Et hoc est quod hic
dicitur. De celo respexit dominus.
Accipitur enim hic celum summe
trinitatis quod est idem quod deus.
quia ab eterno vidit omnia in se
ipso. Deo subditur. vidit.

Augustinus. oculo misericordie
omnes filios hominum.

Calliodorus. Vidit enim: gra
tiam signat mi

Nicolaus. Licet enim om
nes videt equales in naturalibus: tamen ex eis ali
quos elegit ex speciali gratia ad par
ticipationem beatitudinis superna
turalis: ad quam non potest homo
attingere ex naturalibus. De pre
parato habitaculo suo respexit.

Augustinus. vel de apo
stolis: vel de
de predicatoribus veritatis: vel de
angelis quos ad nos misit. super
omnes filios hominum.

Nicolaus. quod quos sic elegit
ex sua mera volu
tate et gratia: hos disposuit iustifi
care in tempore per gratiam finale: a lijs di
missis. Deo subditur. Qui fin
xit singillatim. et per vnuquemque
separatim vel singulariter. corda
eorum. et animas hominum. quia
eas quas creauit eiusdem nature
in specie: fecit distinctas indiuidu
aliter. Et propter hoc dicit singillatim.
Licet enim anime sint eiusdem spe
ciei: tamen variantur in operatiom
ibus coniuncte corporibus. quia ali
que declinant ad bonum verum: et
alique ad bonum apparens: et hoc
est terrenum. Et secundum hoc diuersifi
catur status bonorum et malorum.
Et hec omnia sunt de clarissime no
ta. Deo subditur. Qui intelligit om
nia opera eo

Callio. cogi
tum.

dicta que facta quibus bonum malum
et semper opere. **Jeronymus.** Ipse ei
ramur.

lato: prospiciens de die in diem ad
hominem. **Nicolaus.** Deinde quod diuis
num.

est principium salutis hominum
tam in spiritualibus quam in corporali
bus ostendit per exemplum de re
probatis: dicens. Non saluatur
rex per multam virtutem. sui exer
citus: nisi cum hoc habeat diuinam
protectionem. Hoc apparet Nume
ri. xxi. de Seon rege amorreorum:
qui cum fortissimo exercitu egressus
est obviam filijs israel: sed statim
occidit in prelio. Let gigas non sal
uabit in multitudinem virtutis sue.

Hoc apparet ibidem de Og rege ba
san qui solus remanserat de stirpe
gigantum: vt habetur Deutro. iij
a tamen statim corruit coraz filijs
israhel. Similiter de Golia gigante
que; Dauid adhuc adulescens idu
lapidis inter **Cassi.** **Alay**
fecit. **Cassi.** equus ad

salutem] quia ille dum campos ap
petit: dum pedes pre propea festi
natione permisit salutem sefforis
sui non valet custodire: a qui sub
modestia non gradatur ruinos
casibus semper exponitur. **Falsus**
enim dicitur est equus eo q; solet
fallere in se presumentes.

Nicola. In abundantia au
tem virtutis sue no
saluabitur. Hoc apparet in Pha
raone a exercitu eius cum currib;
a equitib; in mari sumersis. Ita
autem dicta sunt ad ostendendu;
q; si non potuerunt saluari corpa
liter et temporaliter virtute huma
na: multo minus potuerunt conse
qui salutem spiritualem a eterna
absq; dei gratia speciali. Ergo i sua
virtute nullus saluatur. quia a d
est salus: quaz soli iusti consequu
tur. **Ite** sub **Jeroni.** **Ecce**
iungit. **Jeroni.** oculi do
mini] a aspectus diuinitatis] super
timentes cum] timore sancto.

Nicola. vt nos diligenter cu
stodiat: sicut homo
figit oculos super rem qua vult cu
diligentia custodire. **Esti** eos ali
quando permittit tribulari tempo
raliter. hoc tamen est ad bonu ipo
rum vt per patientie meritum ha

beatu mai; premium. **Ite** sub di
tur. **Etia;** respicit in eis qui spe
rant super misericordia eius.]

Augusti. et no de fortitudi
ne; non de virtute
neq; d melis suis s; d misericordia
eius. **Et** equat a morte] culpe.
[animas eorum] dand; eis vita;
eterna i futuro] a alat eos i fame.]

Cassiodo. In fame autem
eos alit quado
in hoc mundo vbi bonarum rerum
indigentia est: verbo spiritali nutri
re non desinit quos redemi.

Nicolaus. Si saturabun
tur pae celesti
post hanc vitam damnatis esuri
entibus. sedm q; d dicitur **Ra.** lxx
Hec dicit dominus deus. Ecce serui
mei comedent a vos esurietis. Et in
terim hac vita durante patientes
sumus in aduersis. **Ite** sub dicitur.

Alma nostra sustinet domi
num] a patienter expectat eius be
neplacitum] quomiaz adiutor. **Iab**
bonum **Et** protector noster est.]

contra **Cal.** **S;** intelligam; q; his
malu;. **Cal.** ista virtus est qua
seruare totiens comonemur. Pa
cientia est siquide; que gloriosos
martires facit: que fidei nostre boa
custodit: que omnia vincit aduer
sa: non colluctando sed sustinendo:
non murmurando sed gras agendo
Et hec: decepticem luxuriam com
primit: iram feruidaz vincit: vasta
tricem humani generis inuidiam
collit: masuetos efficit: benignisq;
competenter attridet: purgatosq;
homines ad illa premia futura

Deus p[er]...

Ubi p[er]...

componit: per ipsam christo mili-
tamus: p ipsam diaboli vincim⁹:
p ipsam beati ad celoz regna pue-
nimus. Et considera q post omnia
pcepta patientiam ponit vt virili-
ter cida toleremus qui de tam ma-
gni premij largitione osidim⁹.

Rico Quia i eo letabit cor
nostroz. quasi diceret.
Si tribulemur exterius: tamen co-
solamur ab eo interius. Et qa ista
consolatio pcedit ex spe retributio-
nis future. Ideo subdit. La in noie
sancto eius. v in nomie Jesu chri-
sti saluatoris.

Glo [spauim⁹] nos
nostroz. ad deuz in futuro. Et ne fraudemur
a spe nostraz. **H**at misericordia
tua dñe sup nos. v p miaz tuam
impleat in nobis. s. vt in futuro le-
temur. quo merito fecerit quem ad
modum sperauimus in te.

Rico Et hoc spe debita que e
certa expectatio future
beatitudinis ex gra et meritis pro-
uenit. **Iero** Vñ ex isto vsu debet
ens. cogitare vnusquisq
ante q legat vt fideliter dicat: que
admodu sperauimus in te: ne alibi
vacet mens.

Cassio Mellis
sua. flue voces
audite sunt: q salubriter nob psal-
teriu celeste cantauit. Tales siqu
dem mandatorum corde sonuerunt
vt si eas interius auribus recipia-
mus: nos in eis dauidice lire cura-
tione a demonuz infestatione pur-
gabimur. Fiet q nob salutis illa
mundatio vt fugatis imundis spi-
ritibus: mente abluta domino fuis-

amus. Habent enim beati musicaz
suam que anime fidelis intrat audi-
tum: cuius non deficit sonus: cui⁹
non lassatur in terto. Relinquit e
go vos spectaculoꝝ amatores: mor-
tiferas voluptates: q desideria pra-
ue voluntatis instigant. Et ad hec
magis gaudia: ad hec misteria co-
uenite. vbi cythara a psalterium
virtutes excitant que nos instrunt
ad vitam eternam: ad quam nos
pducatur **Iesus christus dominus**
noster qui est benedict⁹ in secula
seculorum. Amen.

Psal. xxxiiij.

Benedicam
dominu m. Titulus
huius psalmi talis
est dauid cum ma-

tauit vultuz suu coraz. **Abimelech**
a dimisit eu. **Glo** Titulus iste
a abijt. tractus est de

historia libri regum primi Reguz
xxi. vbi scriptuz est q cum fugeret
dauid **Saulem** psecutorem suum:
contulit se ad regez **Achis** i geth.

Rico qui erat bimomi⁹: qui
vocabatur **Abimelech**
nomine regni. et **Achis** nomie per-
sone. sicut imperatores romani vo-
cabantur cesares nomine imperij:
et tamen habebant proprium no-
men personale. scilicet **Iulius Au-**
gustus Tiberius: a sic d alijs. Qui
cum **Dauid** esset ibi: cognitus fuit
a philisteis. Vnde dixerunt. Nun-
quid iste e **Dauid** rex terre. Quasi
dicerent. bonum esset eu interficere
l. ij.

*do regis
prens de leg*

Perseus

bat ei posito in aduersitate Job. ij
Benedic deus et morere: id est ma
lebic: vt ibi expositum est.

Jeronimus docet ergo
nos nec i ad
uersis succutere nec in secūdis: id
est in temporalibus extolli: s̄ tam
prospera q̄ aduersa equanimiter
ferre. semper laus in ore meo.

Calliodorus Quāuis
debitum
atq; proficiūz sit vt creatura sem
per suum laudat auctorem: tamen
propter humanitatis diuersos a
ctus pene impossibile nobis vide
tur psalmodie laudes domino iu
giter personare. sed i ore hominis
iusti semper laus dei est quādo ta
lia vel cogitat vel loquitur vt nul
la re dargutione culpatur. Quicq̄d
enim ex patientia: ex caritate: ex
simplicitate: ceterisq; virtutibus
vel loquimur vel mente gestamus
iure diuinis laudibus applicatur.

Ps domino laudabitur anima
mea. Pulcherrime vno verbo dile
ctio famulantis expressa est. Non
enim in se vel in diuitijs: sed in do
mino animam suam dicit esse lau
dan

Nicolaus ac si dicat.
de laudib; hominūz non curō qui frequenter
laudant quod est vituperabile a
eōuerso. sed laudari a deo de fide
ro cuius laus est vera. Laudat au
tem deus hominem quando per ali
quem effectum vel signum prebet
ei virtutis testimoniu; **Et hoc mō**
loquitur apostolus. ij. ad Corinē.
p̄. Qui gloriatur: in domino glori

etur. Non emz qui commendat se
ipsum ille probatus est: sed quez
deus commendat. Laudiant man
sueti a leten **Calliodor**
tur.]

Non dicit lege dōcti: non ieiunan
tes: non psallentes: sed mansue
ti letetur qui caritate precipua ha
bere rerum omnium temperantia; z
consueue

Hugo quia domi
num bene
dicunt tempore aduersitatis sicut
prosperitatis qui recte mansueti id
est manu assueti dicuntur: vt s̄ dñi
māu bona et mala suscipiant. hi er
go letentur me habere sibi sociūz.

Calliodorus Et qz spiri
tualis gra
tia non vult sola facere quod mul
tis proficit ad salute;: ideo ad lau
dem dei vocat se cum aliis: dicens.

Magnificate domino mecum.
Hugo laudando et predicā
do eum esse magnū.

Augustinus Si amatis
deum rapi
te omnes ad amore; dei qui vobis
iunguntur et qui sunt in domo ve
stra: hortando: portando: rogando:
disputando: rationem reddendo
ex mansuetudine et lenitate.

Hugo La exaltemus nomē
eius per potestate;
et eius comita
tem. **Collector.**

[in idipsum] id est concorditer.
Translatio romana habet: exalte
mus nomen eius in inuice;: id est
in vnūz. **Et hebraica translatio** ha
bet: exaltem⁹ nomen eius pariter.

l. iij.

De laudibus...

Si amatis...

Castiodorus Quod signat
compositos
choros: quando a psalm odiam do
mini alterna sibi successione vident

Hugo Supra dixit. Magni
ficat dominum mecum
hic consequenter ostendit quomodo
ipsum dominum magnificat: di
cens. **Quis filium dominum** id est
est ex toto corde questum et exaudi
uit me sicut sub inferitur et ex om
nibus tribulationibus meis eripuit
me id est eripiet in futuro: cum
hoc mortale corpus induerit in cor
ruptio

Augustinus Cum
nem. **Augustinus** fuit
illuminatus: cum ceperis hic habere
bonam conscientiam restant tri
bulationes. quia restat aliquid in
firmum **Donec** absorbeat in oris
in victoria: et mortale hoc induat
immortale: necesse est ut in hoc se
culo flagelleris: et ut aliquas tem
ptationes suggestionesque patiaris.

Hugo Deinde hortatur nos
propheta ad commu
nionem noui sacrificii: id est veri
agni manducationem per passio
nis eius fidem et imitationem: di
cens. **Accedite ad eum** fide et
opere et illuminamini ab eo. quia
ipse est lux **Nicola** Et ideo
vera. **Nicola** sicut ac
cedens ad lucem corporalem corpo
raliter illuminatur: sic accedens ad
deum per bonum mentis affectum
spiritualiter il
lustratur.

Castiodorus
Accedite non dicitur ebriosis: non
adulteris: non superbis. sed sobri

is: castis: atque humilibus christia
nis: qui illuminari de sacra comu
nione mereantur. **Studendum** est
enim ut qui ad deum accedit ita se
humili satisfactione moderetur ut
illuminari potius quam cecari posse vi
dea **Augustinus** Sed dicat
tur. **Augustinus** aliquis.
Tantis malis tantisque peccatis one
ratus sum: tanta scelera clamant de
conscientia mea: quomodo audeo
accedere ad deum. **Quomodo**. **Si** hu
miliaueris te per penitentiam. **Le**
facies vestre non confundentur.

Nicola non patiemini re
pulsam in orationi
bus vestris. **Illius** enim facies con
funditur cuius petitio repellitur.

Castiodorus **Ste** pauper
spirituales pau
perem designat: qui non tantum mu
danis opibus: sed vitiorum vber
tate vaciatur: qui accedens ad do
minum clamauit orando deuote.
et dominus exaudiuit eum quomodo
exaudiuit eum: sequitur et
ex omnibus tribulationibus suis
saluauit eum quod accidere solet
iustis quando in sancta conuersati
one morientes animas reddunt:
et sic de seculo istius clade confusa. ab
securitate perpetuam transseu
tur. Et ne credere tur dominus fideles
suos posse negligere presenti eos
ora culo consolatur. **Ideo** subiungit.
Amittet se inquit occulte **Age**
lus domini in circuitu timentium
eum videlicet dominum et eripi
et e **Jeronimus** **Vallabun**
os **Jeronimus** tur ego pre

Vera ipse mortuus

fibio angelico qui de cordis puritate
te timu erit.

Cassio Propter
emz insolentiam humane fragilitatis non
palam facit: sed occultis imissioni-
bus operatur vt te nesciente p sa-
lute tua quod expedire possit acci-
pias. Angelus autz minister est
voluntatis diuine. Quapropter si
vis te angelum fieri fac quod preci-
pit vt liberes periditatz: subueni-
as anxio: eripias innocentem: et
cetera que iubet diuina auctoritas.
Tunc enim spiritu angeli sumus
quando ministri superne volunta-
tis efficiamur. Deinde redit ad domi-
ni sanctissimam comunione: di-
cens. **Uitate** Hoc non perti-
net ad palatum: sed ad anime sua-
uissimum sensum qui diuina con-
templatione saginat. Naz vt ipm
gustuz intelligeres: sequitur. **avi-
dere** oculo fidei: vt cu; tale corpus
accipimus vite nobis concedi gra-
tiam confidamus. Et vt ipsaz com-
municationem non ad corpus diui-
uine traheres: subdit. **Quonia fu-
auis est** **Nicola**. Et quia
p gustatio diuine dulcedinis auget spes be-
atitudinis future: ideo subdit. **bea-
tus vir qui sperat in eo** et non in
incerto diuitiarum: neq; in homie
mori. **Augusti**. Hoc qd op-
tuo. **Ruisquis non sperat in domio**
miser. **Hugo** Et ne spes in pre-
sumptionem lu-
puriet. ideo subdit. **Timez domi-
num omnes sancti eius**.

Jeroni qui firmi statis in p-
missis eius timez ne
accepta securitate decipiamini.

Cassiodo Sed quid utilita-
tis timor ei? ha-
beat consequenter ostendit: dices
Quonia non est inopia spiritu-
alium bonorum. **imentibus euz**.
O breuis sententia. **O immensa**
promissio. **Possunt aliquo egere**
quibus diuitie: quibus salus cor-
poris: quibus us regna tribuuntur. so-
lus ipse nihil indiget qui domini
timore dita-

Nicola ex hoc
tus est. emz q-
sentit in se dei gratiam sufficit ei de-
us pro omni bono. imo alia bona
ei desipiunt et vilescunt: nisi quan-
tuz necessitas exigit. Ecouerso est
de cupidis huius mundi: quibus
omnia deficiunt. Propter quod sub-
ditur. **Quites eguerunt**. **scdm**
sensu que

Jeroni in epistola
dicit la ad Pau-
linum. Antiquum dictum est: aua-
ro deest tam quod habet q- quod
non habet. ideo subditur. **Let efuri-
erunt** quia non audent frui bonis
habitis sed ea relinquunt alijs. **In-
quirentes autem dominum** si de et
deuotoe **non minuentur omni bo-
no** quia abundant in bonis spiri-
tualibus. **Temporalia vero bona**
quantuncq; modica eis sufficiunt:
imo pro diuitijs computatur. **Vn-
de dicit apostolus ad Thimoth. 6.**
vi. Habentes alimenta et quibus
tegamur his contenti simus. **Et**
Jeronimus in epla ad
Pauhinum.
liiij.

Ad regem
h. d. b. d.

Deo gratias
et sp. s. b.

luxury

Vidus a vestitus diuitie sunt xpi anorum.

Aliter. Jeroni. Multi sunt plures a egent gloria dei de quib9 fuit a diues ille ante cuius ianua; Lazarus decumbebat qui sities in tormentis quia non fecerat misericordiam: non meruit accipere guttam. Inquirens autem Lazar9 no purpuratus: s; celestia regna meruit in sinu Abrahæ tomis omnibus adimple.

Nicola. Deinde horri. **Nicola.** tal fideles ad bonum vite actiue que consistit in vitatione peccati: et in operatione boni ab proximū. Et quia timor domini facit vitare peccatum. ideo subiungit. **Uerite filij.** per desiderium discipline. **Laudite me:** timorem domini docebo vos. **Qui est initium sapientie iustorum.**

Jeroni. Sancti filij dei dicuntur. **Juxta** quod dictū est in euangelio. **Quot** quot autem receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri.

Nicola. **Quis** est vitam. **Scilicet** eterna; in qua nullus moritur. **Et** diligit dies videre bonos. **In** beatitudine celesti vbi dies non interumpentur noctibus: faciat supple quod sequitur. **Prohibe** linguam tuam a malo. **blaspheme** a contempus dei: ac similia. **Et** labia tua ne loquantur dolum. **scilicet** deceptionis: detractio nis: a falsitatis contra proximuz.

Uerte a malo. **vitando** peccatum opis. **a** fac bonum. **Iste** sunt due partes iusticie.

Jeroni. Mala omnia a diabolo. **li** instigatu procedunt sicut bona a dei gratia. **Relinque** ergo que instigat diabolus: a opere que precipit christus.

Cassiodoro. Quia ad esse que dam vitam eter nam non sufficit tantum a malis actibus abstinere: nisi nos pietas compellat et bona peragere. **Nam** primus virtutis gradus est aliena non querere. **Est** iterum superior egentibus propria non negare. **In** illo culpam refugimus: in isto palmas pietatis acquirimus. **Sci** ens autem propheta in hoc agone seculi cum corpore pacem fidelissimos non habere: a cum suis vitijs hic illis continuum esse certamen pulcherrime subiunxit. **Inquire** pacem. **que** est summum bonum in hac vita.

Hugo. **Vel** pacem in ta. **quire:** id est in terius in conscientia querere. quia exterius non est nisi bellus et conturbatio. **Vnde** Johan. xvi. **In** mundo pressuram habebitis: in me autem pacem. **Let** persequere eam. **id** est perseveranter se querere vt comprehendas.

Nicola. **Quis** fit eam. **quado** per bona opera homo ad pacem eter nam per tingit. **Deinde** agit de fructu bonorum operum et malorum. et primo narrat premiu; iustorum dicens. **O** Culi domini super iustos. **tanq̄** super specialiter dilectos.

Cassiodoro. in quo continuam diuinitatis gratiam ostendit vt aspectus in

Handwritten marginal note:
m. d. n. b. l. p. 112

mobilis super eos esse videatur.
Subiungitq; exauditionis velocis-
simam celeritatem: dicens. Let au-
res eius in preces eorum.

Jeroni Quicquid cogitant
sancti de bono: exau-
dit illos. quia deus videt et audit
nos: propterea nos faciamus vo-
luntatem **Cassiodo** Expo-
sita in
storum gratia: nunc couertitur ad
penas malorum: dicens. **U**l-
tus autem **Nicola** scilicet ire
domini. et turba-
tionis [super facientes mala] ad-
puniendum eos. Ideo subditur.
[ut perdat de terra] uiuentiu; [me-
moriā] **Cassiodo** quia
eorum]. **Nicola** n̄ est
iniquorum; inter iustos commemo-
ratio. Nam qui de memoria domi-
ni exeunt ad eterna supplicia sine
dubitatione perueniunt.

Nicola Et aliquādo etia;
perdit memoria;
eorum de terra presentis uite q̄ est
moriētū; quia post eorū uitam
non remanet fama: sed infamia de-
eis. Vnde Proverb. 10. dicitur de
eis. Memoria iusti cum laudibus
a nomen impioꝝ putrescat.

Jeronim Que de auribus
oculis et de vul-
tu dicuntur non ad corporacione;
deitatis: sed maiestatis potentia;
referenda sunt. Iterum consequen-
ter redit ad iustos; subdens.

Nicola **Q**uia uerū in
sti deuote orando.
La dominus exaudiuit eos. [pmo]

uendo eos in tomis Let ex omnib;
tribulationibus eorum liberauit
eos. [protegendō eos a malis spiri-
tuali] **Augusti** Dicat aliq;
et non me eruit; aut ego non sum
iustus: aut non facio que mhi iu-
bet; aut forte ille me non videt. No-
ti timere: tantum fac quod iubet. a-
si te nō eruit corporaliter: eruet ta-
men spiritu **Nicola** Sepe
aliter. **Nicola** enim
etiam liberat dominus iustos a tri-
bulationibus corporalibus: sicut
liberauit danielē de lacu leonū;
et tres pueros de camino ignis ut
cōfiderent carnales. Perfrēte tū ti-
bat eos qm̄ ducit eos ad regē; & ma-
lis presentis uite: sicut fecit om̄es
marti

res. **Jeroni** **V**ista est do-
min⁹ [videlicet
auxilio a nō loco. qz deus nō est lo-
calis [his q̄ tribulato sunt corde].
Nico qz semp parat⁹ est aut
eos adiutare liberādo:
vel virtutē patientie tribuēdo ad
maius meritum ipsorum.

Jero La humiles spiritu sabia
bit [ut eis celestia regna
largiatur. **U**lte tribulationes
iusto **Cassio** qz eos diabolus
ru;] **Cassio** validius in se q̄
tur: a hoies p̄ iudiā ip̄os frēq̄nter
affligūt. Rō aliqui dñs p̄mittit ut
p̄ pacie meritū veniāt ad mai⁹ pre-
miū. Ideo **Nic** La d oib⁹ his li-
berauit eos do-
min⁹ [quia translati ad requiem libe-
rabuntur ab omnibus presentis
uite penalitatib;] **U**lt⁹ odit dñs

Handwritten marginal note:
Dicitur in scripturis
liberari

Handwritten marginal note:
R. n. b. l. p. 112

Handwritten marginal note:
In audire filie lector nos
de amicitiam eius
supra e populo est et dñs

Opa p[ro]p[ri]a
S[er]u[er]e J[er]o[so]l[im]i

omnia of **Cassiodoro** ^{ossa fi}
sa eorū. ^{delium}
dixit esse patientiam: mansuetudi-
nem: ceterasq; virtutes que perire
in sanctis nequeūt: que a domino
custode seruant. Vñ subdit. Vñū
ex his non conteretur. Hoc ad li-
teram non potest affirmari cū mul-
torum martirum ossa ofracta sint.
sed de virtutibus vt dictum est.

Di. q̄s dñs custodit illesas fina-
lit̄ i electis suis. **Mors** pec-
catoꝝ pessima. ^{et mors peccatoꝝ}
decedentium in mortali peccato a q̄
non est possibilis reuersio quomi-
am i gehēna sine fine torquebunt̄

Augusti. ^{Attendite fratres}
quomodo domin⁹
respicit mala cogitantes et dicen-
tes. Ille quidem male mortuus est
cum iustus esset a bestijs consum-
ptus est. non erat ille iustus ideo
male perijt. **Raz** nō periret si iust⁹
esset. ergo ille iustus est qui in do-
mo sua in lecto suo moritur. **Audi-**
endum: mors peccatoꝝ pessima. Que
tibi videtur bona pessima est. quia
licet vides foris iacentem in lecto:
nūquid vides raptū ad gehēnā.

Cassio. ^{Morte;} ergo peccato-
rum dicit illam que
ab homine non potest intueri. **Raz**
si ab istam mortem respicias que
nostris oculis patet frequenter in-
uenies diuites peccatores pompo-
sis apparatus decenter efferi q̄s
sic familia plangit vt p̄ios fuisse
humanis auribus mentiat̄. Quid
de preciosis referamus odoribus
quibus et post mortem eorum mē

lazarus
fura corpora cōdiūt̄: quos tan-
to studio: tanto apparatu peragie
vt in funeribus ip̄oꝝ superstitioni
vita re- **Augusti.** ^{Quali em;}
creet. ^{morte mor-}
tuus est paup̄ **Lazarus** docet euā-
gelium qui viderat corpus eius ia-
cere ante ianuam diuitis a non est
qui sepeliret. q̄si forte diceret. **Sic**
moriatur inimicus meus: a illi
qui me persequitur sic vide am. Exe-
cratur corpus: stupor: patent vul-
nera: a ille in sinu **Abrahe** req̄sca-
t̄

Cassiodoro ^{Quāta em;} pom-
pauit credimus
purpuratus ille diues ad sepulcꝝ
p̄eductus est qui guttaꝝ aque sti-
gite a **Lazaro** paupe postulante

Augustin⁹ ^{Discite q̄} quid
fit mors pecca-
torum pessima: a nolite interroga-
re quantis pompositatibus sepe ha-
tur cadatur: sequitur. La qui ode-
runt iustum delinquent.

Nicolaus ^{Quia obiū} fra-
ternum est oc-
casio multoꝝ malorum: sicut cō-
tratio amor p̄imi est causa bono-
rum. quia qui diligit proximuꝝ se-
gem impleuit: vt habeatur ad ho-
manos. **riñ.** **Redimet dominus**
animas seruatorum suorū. hoc fuit
impletum in christo dño qui nos
redemit precioso sanguine suo. Let
nō derelinquet. Finaliter omnes
qui sperant in eo. Ipe formata car-
nate que provenit ex gratia et me-
ritis. a hoc intelligendū est de pre-
destina- **Augustin⁹** ^{Iste ē}
tis. ^{mod⁹}

lamate inf
quantimiles
libo esse no
inquit dom
st amillo
Cassio
sacrosand
tum vobis
scripam p
stans dñs
do dicitur d
nem dicitur
ad hie
et illorum
lorum vbi
Colla
cum tempo
quam sup
nos fuit se
ceteris q̄
in quibus ad
venerat pe
dñm nō
dñm i eala
Cassio
duas signat
dicit man
quod vtrūq
nim est vtrū
quia mors

humane iusticie vt vita mortalis
quantumlibet proficiat que sine de
licto esse non potest. in hoc non de
linquat dum sperat in eum in quo
est remissio peccatorum.

Calliodo. Peracta sunt
psalmi huius
sacro sancta mysteria vbi sic missa
rum ordo completus est vt eum co
scriptum putes temporibus chri
stianis. Hic etenim hymnorum or
do deus est. hic ad communio
nem deuotus populus iubetur ac
cedere. hic etiam genus humanuz
et iustorum bonis inuitatur et ma
lorum vltione terretur.

Collector. Hic fideles quicq;
ad laudandum
omni tempore dominum inuitant
quem supplices exoremus vt ipse
nos faciat sic prospera mundi despi
cere: nullaq; eius aduersa formida
re quatinus ad gaudia sempiterna
mereamur peruenire per christuz
dominuz nostrum: qui est benedi
ctus in secula seculor. Amen.

Psalm. xxxiiij.

Vdica do
mine nocentes me.
Titulus est talis:
psalm. ipsi dauid.

Calliodo. Dauid sicut se
pe dictum est
duas signatones complectitur: vi
delicet manu fortis a desiderabilis.
quod vtriusq; domino saluatori cer
tum est conuenire. Manu fortis est
quia mortis nostre captiuitatem

Dauid manu fortis

cu impio auctore diabolo pstravit

Jeronimus Tetigitq; lo
culum et sur
rexit iuuenis filius vidue qui a fe
cit omnia. Desiderabilis est. quia
in tantum desiderant sancti videre
christum vt etiaz corpora sua pro
ipso tradant in martiriū. Est enim
psalmus iste inuocans deum con
tra inimicos in tribulationib; hu
lius se. **Glosa** In quo christus
culi. loquitur nunc
in persona sua: nunc in persona cor
poris id est fidelium suorum.

Nicola. Et primo christus
loquens scdm suaz
humanitatem petit a patre seu to
ta trinitate auxilium protectionis
et dicit.

Vdica domine iudicio condemna
tionis. **Inocen** **Calli.** a diabo
tes me.

Hum cu
ministris a sequacib; suis p quos
puenit iudaice voluntatis iniqui
tas. Ipsos petit delere dānari q; s
victute pscientie sue nouit ad peni
tudinis remedia nō venire. **Expu**
gna impugnates me. Merito spi
ritus immūdi impugnatores dicitur
tur. quia licet sanctos vincere neq;
ant: confedere tamen cū eis impro
ba voluntate non desinunt. **HP**
prehēde arma a scutum et exurge
in adiutori

um mihi. **Nico.** Loquitur de
mano quo aliquis volens auxili
uz prestare alicui munit se armis
ad inuadēduz: a scuto ad defendēdu
Jeroni. Arma domini pro te
dio diuinitatis est.

Augustin⁹ Saltus est di-
uinitatis de q
in alio psalmo dicit. Domine ut scilicet
to bone uoluntatis tue coronasti nos

Jeronim⁹ Magnum spectacu-
lum est videre
deum armatum pro te. Quis forti-
us: quid pulchrius quam christum ar-
matum stare pro suis sanctis.

Glosa **Effunde frumenta**
id est multiplica uim
dicam. **Et conde** id est conduci-
onem fac. **Aduersus eos** ne eua-
gentur nocendo. **Qui persequuntur**
me uidelicet uisibiles et inuisibi-
les ho

Collecto² Hunc ver-
sus. **Collecto²** sicuti tras-
latio hebraica sic habet: euagina
gladium a preoccupa ex aduerso
persequen

Augustinus
Et quia inuisibiles hostes suggerit
humano cordi: nisi quia deus non
est nobis adiutor: ut requirentes
alia adiutoria: inueniamur inua-
libi a ab ipsis inimicis capiamur
Contra quos dicit hic **dic anime**
mee per reuelationem interiorum.

Salus tua ego sum ut neminem
propter te requiram in adiutorium in istis te-
poralibus angustis. Per angelum
subuenit deus et per hominem: sed
eternam vitam non dat nisi de se.

Cassiodor⁹ Deinde postu-
lat correctionem hominum inimicorum: dicens

Confundantur id est facta sua
erubescant. **et conuertantur** id est
emendati colant quem persequen-
dum esse putauerunt. **Querentes**

animam meam id est vitam me-
am perdere a non imitari. **Veri-**
tantur retrorsum a malis suis ut
corrigantur. Nam et christus Pe-
tro qui salute eius humanitus uim
dicabat: dixit **Redi retro me satha-**
nas. Non ut periret: sed ut domini
uoluntatem felici emendatione se-
queretur. **Addiditque** **Et confunda-**
tur id est erubescat de suis prauis
actibus. **Cogitantes mihi mala**
tam iudei heretici quam gentiles: qui
preter religionem catholicam asse-
rere aliquid: praua intentione festinant.

Hugo Deinde christus uel
propheta imperatur
non optando: sed prophetando ho-
minibus pertinacibus mala que
sequuntur. **Vnde dicit Augustin⁹.**

Et sicut tanquam puluis ante faci-
em venti **Ventus** temptatio est.
puluis in

Glosa Ex dictis
Augustini: ac si dicat. **Facile cedat omni te-**
ptationi. **Et angelus domini** ma-
lus et diabolus sit. **Coartans eos**
id est affligens cum ipsa suggesti-
one et si aliquando per rationem
resistant.

Et ut vi a illorum id est
est vita eorum. **Tenebre** id est igno-
rantia ut non videant nocua ad-
uitandum. **et lubricus** id est luxu-
ria: ut his uitijs tanquam quibus

dam uis in baratrum mortis descen-
dant. **et angelus domini** malus sit
etiam. **persequens eos** ut quia in-
lubrico sit: diaboli impulsu semp-
ad uitia cadat. **Et si quis queat**: quo
merito sint eis tanta mala: uidet con-
sequenter dicit. **Quonia** **gratia** **la**

est specialiter vox christi de iudeis
quoniaz gratis hoc est qbus non
noctilabs conderunt. scilicet iudei
mihi interitum laquei sui.

HUGO invidias faciebant
in vt me ad mortem
traherent. Et bene dicit laquei sui.

Jeroni. q per hoc ipsi se met
in mortem. **HUGO** inuti
peruacue. **HUGO** liter et

sine causa. **Exprobrauerunt** v op
probriose et contumeliose accusa
uerunt. **animam meam** v vitam
mea corpalez vt me morti traderet

Glo. **Ueniat illi** populo iu
daico. **Laqueus** captiui
tatis. **que** ignorat. **scituru** esse.

Jeroni. Exordium illud minatur
quod temporibus **Ve**
spasiani sup hunc pplm aduenit.

Glo. **scandit** videlicet mi
hi. **apprehendat eum** v similiter ca
piat. **Tito et Vespasiano** ex im
prouiso sicut me ceperunt. **La in la**

queum mortis. **cadat** bidus po
pulus. **in ipsum** scilicet laqueu. **videli**
cet vt eodem modo interficiantur si
cut me inter.

Aug. **Nonne** hoc
fecerunt. **factus** est
iudeis in nocere volentibus in quid

anima mea exultabit in dno v
in eo a quo audierit: **salus tua**
ego sum: tanq non querens extrin
secus alias diuitias: nec circūflue

re voluptatibus bonisq terrenis.
sed ipse amans gratis. **delecta**
bit sup salutare suo v in xpo filio
p que saluati sum.

Omnia ossa

mea di **Cal.** **Ossa** sine sensu nec
cent. **Cal.** voce habet manife

stia est: s p ipsa fortitudo animi a co
stancia mentis debet intelligi q merito
ossibus opantq sic ossa corpus conti

net ita a hoc scas roborat voluntates
dicunt q **bone** quis similis tibi. **le**
quis negatiuū est: quasi dicat nul

lus. quia multaz dissimilis est cre
atura creatori. **illa** seruit: iste dñi
tur. **capiens** inopez de manu
fortiorum eius. v spirituz imun

torum. **legonuz** a pauperem a diri
pientibus eum. **hoc** est a demoni
bus. **In** isto versu exponit qd sup
dixit: quis similis tibi. **nam** cum

diabolus manu v potestate sua te
neret pene totum genus humanū
de illa potestate obnoxium v obli

gatum vel reum: constat incarnati
one verbi fui esse literatuz. **hec** tria
scilicet egenus: inopez: a pauper

in vnum sunt collecta: vt ipsa con
ditionem generis humani prestaz
calamitatibus indicarent. **In** ops

enim dicitur quia mortalis effectus
est. **Egenus** quia in laboribus a su
toribus panes quesuit. **pauper**

quoniaz de illa sapientia a purita
te delectus solam tenuet a umbra
tilem ratiunculam possidebat. **nam**

quis dicat eos vere sapuisse q au
doris sui probantur scientiam non
habere. **HUGO** demde ostendit

re. **HUGO** propheta in per
sona christi q maligne iudei egerit
aduersus christu: dicens. **Ver**

gentes testes iniqui. v quib d
citur **Matth. xxvi.** **Cū** multi falsi te
stes iniqui accessissent re. **La** q graba

4 p. O. d. d. d. d.

Gen. 22. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Aug. 22. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Hugo Longregata sunt hi
per me flagella. qz
christus fuit flagellatus Let igno
raui lib est ad modum ignoratis
me ha **Jeronim** Uigno
raui pec
catum: id est conscientiam pecca
torum non habui quare debebam
sic flagellari et crucifigi.

Cassiodor Compati
sunt qua do
in passione domini sol obscuratus
est: terra contremuit: veluz templi
scissum est Et cum hec tanta fuer
ostensa miracula nec copuncti Id
est non sunt conuersi vt agerent pe
nitentiam temptauerunt me Qua
do dixerunt dic nobis si tu es chri
stus. Subsanna uerunt me subsa
nacione dicentes. Alios saluos fe
cit seipsum non potest saluuz face
re. Frenduerunt super me dentibus
 suis lex crudelitatis magnitudine
 clamantes crucifigatur Hoc totu
 ad magnam humani generis edi
ficacionem refertur: ne membra si
bi existiment onerosuz pati: quod
caput suum sustinuisse cogscunt.

Hugo Postea petiit christus
se liberari ab eis in re
surrectioe: dicens. Omne qua
do respicies me lab ipsis liber adu
restitue animaz meam corpore
 in resurrectione La malignitate eo
rum litterata Let erue a leonib Id
est a iudeis qui dicuntur leones
propter fortitudinem malicie sue.
Lyncam meam Id est animaz me
am vel carnem meam: que sola co
cepta fuit sine peccato Deinde chri

stus percipit inuiter se resurre dio
nis profiteretur se in toto orbe domi
no confiteri: dicens. Confitebor
tibi domine in confessione laudis
Lim ecclesia magna. quia in toto
mundo diffusa et ex oi gente collecta.

Jeronim Lim populo gra
ui lib est in fide
ti populo christiano firmiter pre
cepta custodienti qui non est leuis
ad peccan **Cassiodo** Llau
dunt. dabo

te. quia a leuib et fide vacuis vt
qz blasphematur. **Hugo** Postea pe
mat. ut christus
vt intentio et votum iudeorum imi
micosum suorum frustraretur: dicens

Non supergaudeant mihi in
omen meum delendo. Gauii sunt qp
pe in morte domini. Sed super gaui
si essent si no resurrexisset. Qui ad
uersantur mihi inique Id est pse
quuntur me iniuste. Qz oderunt me
gratis quia non merui: nec eis no
cui Let annunt oculis Id est nuti
bus a signis alios inuitant ad me
temptandū a pse quendū. Deinde
pbicit iudeoz nephada dolositas
cū subdit. Omnia mihi quide
pacifice loquebantur dicentes Mat
xxij. Magister scim quia verax es.
Let in iracundia terre loqueres
dolos cogitabat qz sic debet legi
vere pacifice loquebantur. a tamē
sic loqueres: cogitabat dolos quō
me caperent in sermone et hoc: in
iracundia terre: id est pro terrenis
habita: scilicet ne amitterent locū
et gente: vt dicit Johā. vi. Trāslatio
roana h: et sup iraz dolose cogit

bant. **Et** dilatauerunt super me
os suum. **Qua**dam clamabant. **Cruci**
fige: **Cruci** **Castiodo**. **Q**uod scie
fige. **Castiodo**. **l**estū
prauum facinus negabat iudex
fieri quod populus clamabat im
pleri. **U**bi dixerunt euge euge uiderunt
oculi nostri. **Ac** si dicat.
Jeroni. **B**ene uide
mus quod expectauimus a quod
uidere uolebamus: ut uidelicet auz la
tromibus in cruce pendere: ille uir
tutes quas faciebas nihil erant.
Euge in hoc loco est interdictio deri
den **Castiodo**. **E**t quāuis
tis. **Castiodo**. **i**nde os eu
ge euge dixisse in euangelio nō le
gatur: similia tamen insultationū
uerba locuti sunt ut una res p ser
monum uarietates ueraciter pro
letur esse. **Collectio**. **I**n trā
narrata. **Collectio**. **l**atione
hebraica habet: vach vach uidit
oculis noster. **E**numeratis pecca
tis inimicorum petit retribuam
sibi pro paciētia q̄ illis pro nequī
tia. **U**nde **Jeroni**. **U**idisti
dicat. **Jeroni**. **d**omine. **p**a
ter. **s**. illusiones eorum. **Ac** si dicat
Uidisti illos ad indicandum: te in
testimonium **Castiodo**.
lne fileas. **l** non differas dare se
tentiam quod utiqz tacendo nō po
test fieri: sed loquendo. **l** domine
discedas a me. **l** ab humanitate
mea que subiacet passioni: se d po
tius. **U**urge in adiutoriu me
um: et intende iudicio meo. **l** quod
perituli a iudicis. uidelicet iudicium

sine iure: tormenta sine scelere: mor
tem sine peccato. **B**ene autem dixit
meo: quod reuera pertulerat. **l** deus
meus et dominus meus. **l** respice
l in causam meam. **l** a non in penam
meam. **P**ena enim sceleratis ui
debat esse conformis. **C**ausa re
ro talis auz nullo poterat esse com
munis. **S**ed que est ista causa que
a deo petebatur intendi: sed ut qui
dare uenerat salutez humano ge
neri ab insanis et perfidis pbaret
occi **Augustin**. **l** **U**idisti
di. **Augustin**. **m**e. **l** e d m iu
sticiam tuam: domine deus meus.
l u. fm causam meam: a nō fm penā.
Jeroni. **l** **l** et nō supergaudat
mibi. **l** u. nō patiat
ultra os prauū eorum: ad me deuo
ran **Collectio**. **U**nde in transla
tione hebraica
sic habetur: a nō insultent mibi si
cur iam fecerunt. **Hugo**. **l** **U**idisti
dicant
cor: dicitur suis euge euge anime no
stre. **l** gaudentes de morte mea: a me
deridentes sicut prius fecerant. **l** nec bi
cant. **l** cōminando. **l** deuorab im dicit
l non iactent se quod extirperunt
nomen suū: s̄ poti⁹. **l** **U**idisti
de peccatis suis. **Aug**. **Q**ui et uelut a
tis suis. **Aug**. **Q**ui et uelut a
estimatione dānat. **l** a reuertant si
mul. **l** u. omnes timeant penas.
Jeroni. **l** **l** qui gratulantur mal
faciunt: sed etiam qui consentiunt
facienti. **Castio**. **l** **l** induant
bus. **Castio**. **l** **l** pudore. **l** q̄ si
quadā uelut lugubri contra auda

Inuadit? hōt
ad unō

ciam quam habuerunt furentes.
Let. Similiter iduatur reuerētia
cōtra impudentiaz falsitatis. Reue
rentia est timor cum amore permi
xtus. qd illis cōuenit qui uolūtate
sincerissima confessionis munera
cōsequūtur.

Hugo Lqui ma
Et addit ligna lo
quūtur sup me detrahendo uel i a
tando auz dicit: euge euge. Post
q̄ de persecutoribus sufficienter di
duz est: uenit ad partem fidei una
optans eos summa beatitudinis
exultatione compleri. Vnde dicit.

Quilēt in corpel a letentur
in spiritu qui uolūt iusticiam me
am imitari q̄ fuit in me: de q̄ Mat.
v. dicitur. Beati qui esuriunt et si
tiunt iusticiā. La dicant semp ma
gnificetur dominus in nobis.

Glo v. vsq̄ in finez seculi ma
gnificetur sicut iam ma
gnificatus est in cōuerhōe q̄cū dā.

Hugo Di autē dicunt semp
magnificēt sicut iam
est magnificatus dñs qui uolunt
pacem serui eius pacem peccato
ris quam christus p̄ pace carnis
seruus dei patris habuit: et suis re
liquit dicens Job. xiiij. Pacem re
linquo uobis: pacē meam do uob.

Sed. Et lingua mea meditabi
tur iusti **Glo** Meditatio est cor
dā tuā. **Glo** dis non lingue: s̄
ita uox christi consonat cordi ut
qd est cor.

Cal. Lingua xpi me
ditata est iusti
ciaz q̄ nouū testamētū populis
p̄dica

Hugo Et uir iustus di
cit. lingua mea

meditabit iusticiam tuaz: u loque
tur de iusticia tua quam cor prius
fuit meditatam. **Sequit.** lota die
laudem tu **Callio** s̄ q̄ hūa
am. **Callio** mitati ipos
sibile uidetur deū cōtinua uoce lau
dare ad intellectū nos bonoz adu
um transferam? q̄ sp̄ deū laudat
q̄ in omni uoluntate sua diuina ius
sa confis

Augusti Quando ca
derat. ritas hym
num cantat: lingua tua laudat de
um. a quotiens tu cessasti ab hym
no cantando: discedis ut reficiaris
noli me briari et laudasti deum. di
scedis ut dormias noli surgere ad
malum facienduz: a laudasti deuz.
negocium agis noli fraudem age
re a laudasti deum. quicq̄ egeris
bene age: a laudasti deum.

Calliodo Consideremus
christum domi
num quanta nobis dispensatione
loqui dignatus est in hoc psalmo
qui secundus est eorum qui passi
onem et resurrectionem eius lati?
intimare noscitur. Fecit enim ab
oratione principium. deinde passi
onis et resurrectionis sue uentura
narrauit. postremo finit in spe a ex
ultatione. Quapropter exemplo
domini gaudeamus in claudib? ex
ultemus in periculis: quatinus u a
leam? conregnare ip̄o dño n̄o Je
su christo qui auz patre a spiritu s̄a
cto uiuit a regnat in secula seculoz
Amē.

Psalmus xxxv.

Sp. l. m. d. d. d.

Dixit iniustus
titul⁹ talis e. in finez
Fuo domi
ni dauid. **Hug**

Ex glosa in hoc psalmo ostendit omnia bona esse non a nobis: sed a deo. Mala autem a nobis. Et agit proprie contra errorem dicentium mala esse ex ostellatione: ex fato: ex vitio nature. bona autem ex homine a libero arbitrio. Vnde sensus tituli talis est. Psalmus tendens in finem attribuitur dauid & iusto seruo domini de deo recte.

Cassio In primis sententi. enim est sciendum quod duo sunt genera peccantium. Vnum quod credens legi per infirmitatem non valet que sunt iusta complere: de quibus dicit Salomō Corpus enim quod corumpitur aggrauat animam & deprimat terrena inhabitatio sensuum multa cogitantem. Aliud vero est audax desperatum blasphemum quod sibi proponit libera voluntate delinquere: contemnens omnia sibi que remurmurans: putat deum non curare mortalia. Quapropter dixit iste talis apud se rem sceleratam quam publico non ausus est profiteri. Et ideo deliberando & cogitando dicit.

Dixit iniustus. videlicet genus iniquorum. ut delinquat. Libertate peccando. In semetipso. Hoc cogitauit. quia metum iudicis abieciendum esse decreuit. Vnde subdit. Non est timor dei ante oculos eius.

Hugo quia si esset timor dei ante oculos mentis

eius non peccaret. Vnde secū dicitur. Timor domini expellit peccatum. Et Proverb. xv. Per timorem domini decimat omnis homo a malo. Nec potest hoc genus per ignorantiam excusari. **Q**uoniam dolose egit in conspectu eius. In corde suo ubi solus deus videt.

Glo Ut iuemat iniquitas eius. Lab ipsos ad obitum. & quod iniquitas sua habenda est obitio apud deum. **Collector** Hunc

lum translatio hebraica habet sic. Quia dolose egit aduersus eum in oculis suis ut inueniret iniquitatem eius ad obitum.

Cassio Is ergo dolose egit in conspectu dei ut suam iniquitatem et obitum dei resugeret inueniri: credens per ignorantiam precepti se posse defendi. **Verba oris eius iniquitas et dolus.** que numerari non poterant duobus sunt sermonibus explicata. Iniquitas pertinet ad blasphemiam. Dolus ad proximum de capiendum. **Non hinc intelligere ut bene ageret.** Quia contemnens beatitudinaria: veritatem studuit omnino ignorare. Hoc etiam ad demumtissimum populum iudaicum contempenter aptatur: ad quem dominus veniat & ille sanari deestabili obfirmatione contempsit. **Quia imprudentie plerumque venia datur.** voluntario vero maleficio ultio iusta succedit. **Iniquitatem meditatus est in cubili suo.** id est errore longam cordis meditatione tractauit. **Aug.** tit o

malis quibusdam
pessis

5. 7. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

vie non tunc lib est perseveranter
pecca **Calliodo**. Et ad cu
uit. **Calliodo**. mulum

peccatorum consequenter intulit.
[maliciam autē non odiuit]. **Vic**
maliciam vult intelligi auctorū
criminū matrem: vno verbo odu
tens qd latius videbat o fufum.

Augusti. Sunt homines qui
non pugnant cō
tra vitia: qualis est iste qui a ma
licia trahitur. quia non pugnant
contra ea: quam amant. Sunt eti
am q pugnant incipiūt: sed cu: q si
tenere ceperint iusticia: fiunt sup
bi de se presumētes: a hi vincuntur
vt ostendat illis de⁹ quia ipse vin
cat: a illi per ipsum. Quis ergo est
qui pugnat a non vincitur. nisi il
le qui presumit de deo qui iussit vt
pugnet et vincat hostem ad iut⁹.

Calliodo. Dimuneratis
cogitationib⁹
hominum pessimorum: conse quen
ter ad laudem domini transitum fa
cit: dicens. **O** Omne in celo mise
ricordia tua. **Ruā**us et in terra a
imari a vbiq sit misericordia ei⁹:
hic tamen dicit specialiter in celo
in celestibus creaturis: vnde licet
angelis qui non ceciderunt: et san
ctis hominibus in quibus copiosi
us dona manauerūt. **La veritas tua**
vsq ad nu

Jeroni. Veritas
est. **Jeroni**. christus ē
Nubes sancti predicatoris. **Vnde**
dicitur. **Mandato** nubibus meis
desuper vt non pluant imbrem su
per eam. **Ruā** sicut nubes pluuia:
portant: ita irrigant animas que

steriles fuerant ariditate peccati.

Cognitio igitur veritatis tue venit
ad predi **Calliodo** p q s
catores **Calliodo**. te hu
mano generi ipsam veritatem co
gnoscim⁹ prestitisse. **Iudicia**
tua sicut mōtes dei. **beatos** aposto
los dicit montes: qui iusticie eius
tanquam domini capaces deuotis
sensibus extiterunt. **Ruos** merito
montibus comparauit. quia sicut
montes in ortu solis prius illumi
nantur a sole et postea valles: sic
apostoli primo sunt a christo na
to illuminati lumine sue veritatis
quod humilibus populis sancta
predicatione infuderunt. **Iudicia**
tua abyssus multa. **Abyssus** est
profunditas aquarum quam nec
metiri: nec intrinsecus ex toto vide
re preualeamus. **Sic** diuina iudici
cia nec mente complecti possum⁹:
nec ratione aliqua diffinire puale
mus: sicut apostolus dicit. **Qm** cō
prehen sibi sunt iudicia eius: et
inuestigabiles vie eius.

Jeroni. Iudicia em dei nobis
sunt occulta: ignora
tes quare vnū reprobat alium as
sumit: sic dixit. **Jacob** dilexi: **Esau**
odio habui. **Exponit** adhuc quare
iudicia eius abyssus dixerit cum
subiungit. **Homines** a iu mēta]
rōnales a irrōnales p sonas.

Callio. [satiab domie] quo
miaz peccatoribus in
mentoru se inordinata voluntate
tractantib⁹ beneficia tue pietatis
indulges. hoc autē q mens: q ratio
comprehendat: videlicet supplicati
m ip.

Abysus

Jeroni

boni m. l. r. m. l.
v. m. l. p. m. l. f. r. m. l.

onem penitentiæ ab præmia tran-
sire iustorum. Quemadmodum mul-
tuplicasti misericordias tuas de? Le-
Ruemadmodum aduerbium est
admirantis et quod sublimiter: quod pote-
ter misericordias largitate mirabi-
li contulisti ut et peccatores ad præ-
mia venire faceres: et iustos spera-
re dona promissa sancires. Vides
ergo domini iudicia profundis abyf-
sis apertissime comparata.

Collectoꝝ Dicit Aug. abyf-
sus profunditate pec-
catorum signare: quo quisquis per-
uenit contemnendo deum: videlicet
cum venerit in profundum malo-
rum. Et secundum hunc sensum exponit
verbum precedentem. videlicet ho-
mines et iumenta salua bis domie
et iues qui salute iumentorum: hoc est
qui non eternam sed temporalem
felicitatem querunt et desiderant sal-
uabis corporaliter tantum cum iu-
mentis: quemadmodum multipli-
casti misericordiam tuam deus ut
non solum talibus hominibus: sed
etiam iumentis tempo. aliter prou-
deres. Hoc autem de carnalibus ho-
minibus dictum est qui presentia
bona sectantur cum iumentis. Con-
sequenter dicit de illis qui futura
bona sperant cum angelis. Vnde subdit.

Jeroni. Illi autem homi-
num] rationabiles et
iuste viventium: qui ad imaginem
dei mente perfecti sunt sub tegmine
alarum tuarum] hoc est sub crucis
tue defensione] sperabunt] muniri.

Cassiodo. Vel ale domini
sunt precepta no-

ui veteris testamenti in quorum
protectione omnis iustus sperare
cognoscitur dum eis obedire mon-
stratur. Item Jeronimus et hi filij
Nebr abuntur ab vbertate do-
mus tue] et intellectu dogmatum
ecclesiasticorum: vel a pinguedine
gratie spiritus **Cassio.** Est
sancti.

iste tractus ad partem bonorum ho-
minum de consuetudine vitiosa qui
vino nimio gurgitati mentis op-
pressionem torpescunt. Sic et ista ce-
lestis ebrietas memoriam absin-
dit secularium rerum: et carnalia
ita facit a mente discedere tanquam
vini crapula que humano actus
a nostris sensibus alienat.

Gregori. Omelia. x. super
Ezechiel. Bibit
enim et sacra scriptura et non inebri-
atur qui ad cognoscendum dei ve-
bum deuotus non est. sed ea que sunt
huius seculi adipisci desiderat. Si
enim inebriatus esset: mentes pro-
culdubio mutasset ut iam terrena
non quereret: iam vana et transito-
ria que amauerat iam non amaret.

Jeroni. Let torrente volupta-
tis tue potabis eos.]
et spiritus sancto qui dicitur spiritus
torrens: quia irrigat omnem ani-
mam: spiritualibus fluentis ut feu-
dum exhibeat sanctitatis. Vel po-
te est iste versiculus de futuro expoi-

Nicola. Inebriabuntur sa-
di et saturabuntur
absque tamen fastidio: ab vbertate
domus tue et celestis glorie: secundum il-
lud quod dictum est in psalmo. xvi.

ma l. r. m. l.
p. m. l. f. r. m. l.
v. m. l. p. m. l. f. r. m. l.

tere libet superiora huius psalmi quo
 de ore prolata sint. In hoc enim
 psalmo recitatur quanta famulis
 suis gratia diuina persistit: a usque
 ad plenissimam satietatem feliciter
 tate peruenerunt. **O** laudabile; ni
 mis ebrietatem. **O** uotis omnibus
 expetenda uolentia a uide mo
 destia nascitur a plena mentis inte
 gritas obtinetur. Non hinc tituba
 tio: non confusio: non mentis alie
 natio: non caligo tenebrosa succē
 dit. sed tanto anima sanior reddi
 quanto illa ebrietate completur.
Bibamus ergo hunc potum au
 di nequaquam labijs carnalibus:
 sed purissimo cordis affectu: de quo
 non leticia temporalis sumit: sed eterne
 uite gaudia conquiritur. **O**remus
 ergo dominum ut nobis nominis
 sui timorem insinuet: misericordiam
 de celo solito largiatur: superbiam
 omnibus bonis inimicis a nobis
 auferat: atque omnem dolorem auer
 tat: nosque sacrosancti nominis sui
 cognitione illuminatos: regno suo
 dignos efficiat: qui cum patre et
 spiritu sancto est benedictus in se
 cula seculorum. **Amen.**

Psalmus xxxvi.

Noli emula
 Titulus ps. ipsi dō.
Cassio. De re
 bus tituli non est quod nouiter do
 cere debeat. sed intentione psal

mi magno pete delem? aperiet. **T**o
 tus enim ad mores pertinet corri
 gere. **I**nstruit quippe ecclesia que
 nunc introducit ad loquendū
 preceptis salutaribus genus hu
 manum ne mortiferis erroribus mi
 sceatur: malos pena deterrens: bo
 na fidelibus compromittens: quod
 doctrine genus omnino efficacissi
 mus est ut et superbi humilietur:
 et humiles digna consolatio con
 sequatur. **HUGO** In primis itaque
 comonetur eccle
 sia: in cuius persona loquitur pro
 pheta ne de prosperitate malorum
 indignetur aliquis: neque imitetur
 eos. unde dicit.

Noli emulari. Emuloz p qtu
 or signatis ponit in sacra scri
 ptura. Unde uersus. Emuloz infla
 tur: amat: inuidet: ac imitatur. In
 hoc loco ponit p imitari. Unde dicit.
 Noli emulari in malignantibus.

Nicola id est imitari ma
 lignantes in suis ope
 ribus. neque zelaueris. id est ama
 ueris. facientes iniquitatem.

Jeroni. qui per iniquas frau
 des diuitias congre
 gant a honores inquirunt.

Nicola. Tales non sunt imi
 tandi nec amandi
 inquantum mali: licet natura sit ex
 caritate diligenda quod sunt in pre
 senti uita in qua possunt ad bonum
 reuerti: malicia tamen eorum sem
 per est obedienda. Sic loquitur salua
 tor: **Luc. xiiij.** Si quis uenit ad me
 a non odit patrem suum a matrem
 suam etc. Subdit autem predicto cu

Emuloz inflat
 amat
 inuidet
 ac imitatur

Handwritten note at the top of the page: *Handwritten text, possibly a reference or title.*

ratio **HUGO** Quonia tan
nez. **HUGO** q̄ fenuz. quod
hodie floret a cras in dibanuz mit
titur. velociter arefcet. p̄ didi ma
lignantes licet modo floreat Let
quemadmodum olera herbarum

Jeroni Redde hie
dent. **Jeroni**. carnalis
glorie mundana potentia feno et
vllibus oleribus iuxta Rsa. com
paratur. Omnis inquit caro fenuz
et omnis gloria eius sicut flos fe
ni. Aut fenuz a flos eius decidit
huic sentencie abdidit **Iacobus**
in canonica sua. iiiij. Ita a diues in
itinerib? **Cassiodo** Post

Cassiodo q̄ ma
lignantibus studiose conluit euitan
dos nunc quid facere de xam? ostē
dit: **Nicola** Opera in
domino figē
do appetitum in summo Let fac bo
nitatem. lib est opera bona.

Cassiodo quia fides sine
operibus mor
tua est Let inhabita terram. hoc
est in fide sancte ecclesie per seuera.

Jeroni Vel inhabita co ip?
tuū: tu dominare car
ni: non caro

Cassio La pasce
tibi. **Cassio**. ris i diui
tij eius. in christi domini cōtem
platione: quod manifestius deda
rat cum subiungit: dicens. Dele
ctare in domino. Delectatio a cor
poralis dicit a spiritualis. illa nu
trit vitia: ista virtutes. Delectare
cu? dicit in domino suauē tibi vult
esse eius recordationem vt ames
quem times: vt desideres que? xē

teris: vt ambias querere que? pa
uescis. Sequitur. La dabit tibi pe
titiones cordis tui. Respice quia
cordis dixit non carnis: quod ad
sapientiam solet referri.

Jeronim Cor enim semper
sapientia petit.

Cassiodo Cordis enim pe
titio est fides: ca
ritas: intellectus dei: et opera actu
um bono **Nicola** Iusti enim
rum. Iusti enim

a deo simpliciter: nisi bona gratie
a virtutes: que semper dantur pe
tentibus quando petunt pro se et
perseueranter quod faciunt iusti.
de alijs autem bonis inferioribus
non faciunt petitiones: nisi sub cō
ditione: scilicet si expedit honor
diuino a salutē sue vel alioz. Doc
etia? mō de? exaudit eos. **Reue**
la domino vi **Cassi** Veluz qd
am tuam. **Cassi**. dam est de

sitas peccato tuum. vnde via et vita
nostra teneb co si amictus cōca da
tione vestita est. Hanc reuelamus
quando delicta nostra promptissi
me confite **Jeroni** Tu ergo
mur. **Jeroni**. quod ha

tes in corde videlicet actiones tuas
patrefacere debes deo in sermone p
confessione? tuam. et. sic. spera in
eo. quia ipse possit remittere delin
quenti peccata sua. La ipse faciet.
videlicet hoc qd sequit. U
educe quasi lumen iusticia? tua?.

Cassi Educere enim est aliqd
de tenebris trahere: hoc
est de seculi istius caligine. Caligo
est obscuritas ad illaz futuri iudi
in. iij.

pro te dolens opprobria; flagella;
crucem; mortem sustinuit quod tibi
peccatori debebat. Ergo tene dicit
dum oculum mentis ne turlet pre
ira. noti emulari id est imitari
nequiciam impiorum.

Jeronimus ut maligne
ris id est efficia
ris ipse nequam. Quoniaz qui
malignantur. Translatio roma
na habet. quoniam qui nequiter
agunt exterminabuntur de terra vi
uenti. **Cassiodorus** O homo quid
um. illos imitari
desideras quos perire pro spectas.
Exterminari est extra terminos p
ijci: id est ab illa dei ciuitate priua
ri. Sz ne solus metus imbecilla ho
minum corda turbaret: subiungit
etiam spem bonorum: dicens. Su
stinentes autem id est patienter
expectantes dominum: ipsi heredi
tabunt terram. videlicet qui despi
ciunt impiorum felicitatez. Ipsi ci
uitate futura domini potietur qua
iustis viris diuina pietas pollice
tur. Et ne hanc sustentiam lon
gissimam estimares protinus ad
iunxit. Et adhuc pusillum. Pu
sillum vero dicit tempus quod re
stat vsq; ad diem iudicij: qd com
paratioe preteritoruz dierum par
uissimum. **Augusti**. Recole
est. annos
ab Adam vsq; ad hodiernum diez.
percurrere scripturas. heri pene Ada
de paradiso lapsus est. tot secula
euoluta sunt. Vbi sunt preterita te
poras. Sic pauca que restant vtq;
transibunt. Si toto illo tempore vi

ueres ex quo Adam de paradiso di
missus est vsq; in hodiernum diez
certe videres vitam tuam non fuis
se longam que sic cito auolasset.
Vniuscuiusq; autem vita hominis
quanta est. Certe sicut dicit apo
stolus: quasi vapor fumus ad modi
cum parens. Adde quato silet an
nos. duc longissimam senectutem
quid est. Nonne aura matutina.
Eti hoc pusillum tempus quod est
futuruz tibi videatur longuz esse.
tuus tamen vltim⁹ dies longe ab
esse non potest. Quales enim exie
ris de presenti vita: talis res deris
vite futu.

Cassiodorus Omfir
re. me pu
sillum. Let non erit peccator.

Augusti non quia ipse qui
peccauit non erit:
sed peccare ia desinit. Let queres lo
cum eius id est vsus eius Let no
muenies. Deus vtitur hic pecca
tore ad probandum iustum: quo
modo vsus est diabolo ad proban
dum Job: et Iuda ad tradendum
christum. Peccator ergo non ha
tebit locum id est vsus flagellan
di iustos. cuz transierit temp⁹ pre
sentis vite: id est tempus proba
tionis iusto.

Nicola Man
rum. sueti au
tem qui expectant patienter be
neplacitum domini. Hereditabunt
terram viuentium: celestem videli
cet hierusalem. Let delectabuntur
in multitudine **Cas** quia habita
ne pacis. Castores celestis
ciuitatis non mercibus degunt:
sed diuina delectatione pasuntur

Job plus peccauit
et y

Non ibi quisq̄ laborat vt uiuat:
sed totus quietus accipit quod be
atus animus concupiscit. ibi oai
lus cordis esuries beata sagmat
ubi anima solo visu reficitur. quan
to quicquid pertinet ad eius de fide
rium dominici vultus contempla
tionē prestatur. **Vt** enim ostende
ret ipsam delectationem nulla con
trarietate dissolui addidit. **Li** mul
titudine pacis. **Pax** enim futuri se
culi est: ubi nihil aduersum: nihil
contrariuz potest esse: sed vno mo
do ceptum gaudiū suauissime per
seue. **Augusti.** Delectat hic
rat. **Augusti.** ipi⁹ ille i mul
titudine auri et argenti mancipio
rum obbarum & calicum ymolen
tie latissimorum a luxuriosorum cō
uiuioium. hec est potentia cui inui
des. iste flos est qui te delectat. **Nū**
quid meliores sunt diuitie a delicia
re aureum tuum pax: predia tua
pax: vita tua pax: deus tuus pax
quicquid desideras pax tibi erit.
quia deus tuus totuz tibi erit. **Mā**
ducabis eum ne esurias a sitias. il
luminaberis ab eo ne sis cecus. to
tum hatebis eum a te totum hate
bit. quia tu a ille vnum eritis cum
quo a in quo nullas molestias pa
tia. **Calliodo.** Superi⁹ di
ris. **Calliodo.** reāt fideles
non delere impios emulari: nunc
consequēter dicit peccatores super
iustos per inuidiam torqueri a ex
hoc contra eos malignari. **Vnde** di
cit **Jeronimus.** **O** bseruabit pec
cator iustum. vt inuento loco no
ceat ei. quia per opera sanctorum

peccatores cruciantur et torquen
tur in ista vita presenti. **Vnde** di
cunt **Sapient.** 11°. **Circūueniamus**
iustum: quomā contrarius est ope
ribus nostris. **La** stridebit sup euz
dentibus suis. **Hoc** est dentibus ma
licie a nequie quibus mittit eū
deuorare: dolens de bono virtutis
sue. per motum corporis ostendit
motum animi. **D**ominus autē
autem iridebit eum. **I**erisione di
gnum ostendet in futuro iudicio.
Quomā prospicit q̄ vmet dies
eius. **Hoc** est dominus scit quādo
veniat perditio eius a dies vltiois
ire. **Calliodo.** Firmissime
dei. **Calliodo.** credam⁹ ta
lia: quomā nobis a veritate p̄mis
sa sunt. **Sic** fiat vt peccator irrisus
abscedat qui se fugitiua felicitate
p̄iada bat. **G**labinz euagmaue
runt peccatores. **Seu** agmauerunt fi
gnat nubauerūt: vt q̄ ante erat i
cogitatione tanq̄ in vagina men
tis recōditū: postea educū reuela
tis cogitationibus apparet i aper
ta persecuti. **G**losa. **E**t si sic nō
one. **G**losa. **E**t si sic nō
Intenderunt arcum suum. **I**d est
insidiantur in dolo. **Postea** reddit
singula singulis. quasi diceret: ar
cum intenderunt. **vt** decipiant pau
perem. **qui** sibi non sufficit. **Et** mo
perem. **qui** nec opem habet ab alio.
Calliodo. **D**ecipuntur dū
eis tenebrosus et morti similis error infundit: ad
didit. **vt** trucident reāos corde. **I**
hoc de martiribus potest intelligi
q̄ recti sūt corde: s̄ carne trucidantē.

mundi: sed impij tunc confundentur quibus per oppositum dicitur. **Ita** maledicti in ignem eternum. **Let** in diebus famis saturabuntur. **qz** tunc impij damnati esurient per caritatem omnis boni: et iusti saturabuntur per ademptionem summi boni. **Ita** dicitur **Isaie. lxxv.** Serui mei comedent et vos esurietis.

Jeroni. **Quia** peccatores peribunt in illa fame perpetua qui non custodiunt mandata dei. **Et** amici vero domini qui sunt amici huius mundi **mox** ut honorificati fuerint si potestate terrena **et** exaltati si vana gloria presentis vite. **Nicola** que non est nisi momentum respectu future. **Erunt** inquam deficientes quemadmodum fumus deficient. quia quanto plus fumus in aera eleuatur tanto plius euanescit.

Hugo Sic impij quanto plus fuerint exaltati in presenti vita: tanto profundius merguntur in inferno. **Mutabitur** peccator et non soluet. **Mutatur** peccator quando verba dei audit.

Cassiodo non illud suis operibus representat. **Hoc** enim est non soluere: iussa diuinitatis non implere. **Mutatur** enim quando dei beneficia diuersa suscipit: et nullam gratiarum restituit adione: sed tanquam nihil acceperit semper ingratus est.

Jeroni. **Iustus** autem miseretur et retribuet. **qz** accepto verbo dei spiritualibus spiritualia sumministrat. **Et** non solum

se: sed et alios **Cassio** **Hoc** et lucrifacit. **am** qd dicitur: miseretur et retribuet ad elemosinas pertinet largiendas: ubi prius misericordia prebit: et post humanitas benigna subsequitur. **Post** qd ostendit iustum et impium habere opera contraria: consequenter declarat eorum premia esse diuersa: dicens. **Quia** benedictus est ei qui ei in omnibus gratias referunt et eius mandata custodiunt. **Hereditabunt** terram. **viuentium** quam in premium accipient possidendam. **maledicentes** autem ei. **qles** sunt peccatores: blasphemii: dei legibus molestantes. **disperibunt.** **eterna** perditione. non quia ipsi non erunt quos penalis flammator: qbit: sed qm a iustorum beatitudine promissa disperibunt.

Augusti. **Rec** mirum. quia male viuendo a sebi commissa iniuste retinendo male dixerunt domino: et ob hoc iuste sunt maledicti.

Collector **Translatio** romana habet hunc versiculuz clarior hoc modo. quia qui benedicti fuerint ab eo hereditabunt terram. et qui maledicti interibunt. **Et** hoc est qd dicitur **Matth. xxv.** Venite benedicti patris mei percipite regnum. **Et** discedite a me maledicti in ignem eternum. **Et** ut quisqz sciat quo tere debeat ne similiter peccet: sequitur **Nicola** **Apud** dominum **egressus** hominis. **si** iustus dirigitur. **in** vita presentis non de dimet a rectitudine iusticie.

mutatur
peccator
quando
verba
dei
audit

De prodigij quibuslibet

Ideo subditur. La via eius uolet. id est approbabit eam ordinans ad meritum vite eterne. **Q**uoniam ceciderit. **I**eronymus

propter infirmitatem carnis. quia septies cecidit iustus et resurgit. **N**on collidit. quia per hoc

Nicola. a gratia dei non deat. **I**deo subditur. Quia dominus

supponit manum suam. **Q**uoniam autem manus suppositio est diuine gratie conseruatio: quam quisque habens potest vitare omne peccatum mortale. sed ipsa priuatus non potest. quia

Gregori. super sicut dicit. **E**zechiel

elem. **P**eccatum quod mortem per penitentiam non diluitur suo pondere ab aliud trahit. **S**ed quia iusti predestinati aliquando cadunt per peccatum mortale: sicut patet de dauid.

Ideo potest hoc etiam exponi de casu mortalis peccati cum dicitur. cum ceciderit per peccatum mortale non collidetur: id est irreuerabiliter non frangetur. quia dominus supponit manum suam per penitentiam eum reducendo ad gratiam. **R**espondeat cum subiungit: dicens. **I**unior fui erem semini.

Ex hoc apparet quod dauid fecit hunc psalmum in senectute sua. **N**on uidi iustum derelictum. **I**delicet a deo. **E**t intelligitur de iusto predestinato. qui si aliquando derelinquatur a deo propter peccatum suum: tamen finaliter recipitur ad gloriam.

Cassiodor. qui etiam intelligit non derelictus

in bonis spiritualibus finaliter si etiam tormentis aliquando affligatur quoniam post tormenta sequuntur premia eterna domino qui se compatitur in cruce damauit derelictum te stante. **B**eati ait qui persecutione patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. **S**equitur. Non semen eius querens panem. **Q**uod si ad litteram accipias non poterit consistere. **L**egimus enim famis causa **A**braham Isaac et **J**acob mutasse prouintias. unde dubium non est eos eguisse pane quos propter penuriam loci exteris constat appetisse regiones.

Augustinus. **S**ed panis est uerbum dei quod semen et opera iusti non mendicat. quia uerbum dei nunquam ab ore eius discedit. **C**assiodorus. **I**dem **C**ontra die. **I**n omni tempore uite sue. **M**iseretur et comodat. quia prius misericordia mouet animam ad elemosinam: et sic aperit manum. **I**psa enim perfecta elemosina prius a se ichoat: et sic ad alterius iuuamina uinit festi.

Glosa. **V**el miseretur nat. **G**losa. **A**monendo errantem. et comodat docendo nescientem. **I**eronymus. **O**mnium enim tempore miseretur illi a deo qui alijs ministrat doctrinam dei quae comodat non ad luca mundana: sed ad celestia conquirenda.

Cassiodorus. **C**omodatus placet iusti. **V**ni oino diues est de doctrina: de pietate: de iusticia: de

*quod dicitur ad
quod dicitur ad*

patientia ceterisque bonis quibus
fuit mens sanctissima. O diuitie
inestimabiles que in tota vita copi
am suam effluentiissime largiuntur.
Merito enim non deficit dare qui
a christo semper consuevit accipe
re. Sequitur. La semen illius in be
nedictione erit. Si semen velis fi
lios intelligere: multi sancti genu
erunt filios luxuriosos et impios
Sed semen dicit opera que ab ho
mine superno dono in bona usus
seminant. **Jeronim** Opa et
tur. go que

gestit vel doctrina quam docuit a
domino bene **Glosa** quia cum
dicetur. exultati
one veniet portans manipulos fu
os. Et ideo tu quicumque **Edi**
na a malo id est a peccato.

Castiodo Et quia non suf
ficienter abstinere nisi etiam bonum
faciant. Ideo subdit. Et fac bonum.
hoc est imple mandata que deus
precepit. Nam dominus in iudicio
suo iustos non vocat ad premium
quia pauperibus nihil abstulerunt:
sed ideo coronat quia nudos vesti
erunt: visitauerunt infirmos: esu
rietas a sitientes pascere elegerunt
verum hec precepta quid sequitur
Et inhabitabit in seculum seculi.

Nicola id est per hec inha
bitabis in eterna be
atitudine: secundum illud Matth. xix.
Si vis ad vitam ingredi serua man
data dei. Et quia vita beata a solo
deo datur. ideo subditur pro quo cau
sa. Via dominus amat iudici

etiam id est opera iusticie que pre
cipiunt in mandatis decalogi. Et
non derelinquet sanctos suos. id
est predestinatos qui ab eo finali
ter recipiuntur. Ideo subditur. In e
ternum conseruabunt in vita beata.

Castiodo Intra de promif
sione: quia non
dicit iustos in temporalibus reb
nequaquam deserendos. Dic enim
visualiter conseruari nequeunt qui
in tribulationibus et supplicijs la
cerantur: sed eos in eternum con
seruandos esse pronunciat qui eter
na concupiscunt. **Nicola** Et quod
erunt. sicut

iusti pro operibus iusticie premi
abuntur: ita impij pro operibus ini
sticie puniuntur. Ideo subditur.

Castiodo Iusti puniuntur. Leterna pena
getur. **Collecto** Unde **Be**
ne. **Collecto** **nard** ait.

Cum considero Job iacentem in ster
quilimo Johannem esurientem in
heremo Paulus occumbentem gla
dio **Petrus** pendentem in patibu
lo: tunc cogito qualiter deus puni
et in futuro quos reprobat si sic in
presenti castigat quos amat. Et
semen. et opus Impiorum peribit.

Castiodorus Dicitur e
nim sunt
in iudicio illud Sapientie. v. Quid no
bis profuit superbia nostra: aut
quid diuitiarum iactantia contulit
nobis. et transierunt omnia illa tan
quam ymbra. Vides perire quic
quid hominem perdit: et sola con
sistere que in regno domini faciunt permanere
Sic enim diuina misatio assidue icere

Job iacobus pater
hermo quod et ipse
paulus omnia sua
propter christum perdidit

pat minando penas gelene ita frequenter munera pollicetur ut erigat. vtraque enim efficacissima sunt instrumenta doctrine ut malos vincta; bonos premia promissa subsequantur. Vnde subditur. **Et si autem hereditabunt** id est in eternum possidebunt [terram] uenturam in habitabunt in seculo seculi. **Nicola** Vbi enim ne sine. **Nicola** in veteri testamento seculum duplicatur sicut hic intelligitur perpetuitas ex parte finis. **Hugo** Super per eam. **Hugo** notat dominum: sicut Math. xxv. dominus dicit. Super multa te constituam.

Cassiodorus Idem dicitur est super eam et non in ea. quia spiritali corpori non erit necesse terra cui calcare vestigio: sic dicit Apoc. Denique nos qui vivimus qui resursum sumus? nihil rapiemur cum illis in nubibus obviam christo in aera: et sic semper cum domino erimus. **Os** iusti meditabitur sapientiam. **Os** cogitationem debemus accipere.

Nicola Sapientia dicitur quasi lapida scientia: que proprie est circa cognitionem divinarum. **Et** lingua eius loquitur iudicium. **Glosa** quod deus precipit tenere vel fugere.

Aug Sed ne forte istius de illis esse de quibus dicitur Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me.

Nicola Ideo subditur. **Et** dei eius in corde ipsius?

videlicet per iugem meditationem.

Et quid illi prodest. **Et** sequitur. **Et** non supplantabitur gressus eius. **Et** non amovebitur a via iusticie per demonis vel hominis suggestionem. **Sicut** enim meditatio iusti est circa legem dei ut eam custodiat: ita meditatio impij est ut malum conceptum perficiat. **Ideo** subditur. **Non** siderat peccator iustum. **Qua**liter et quomodo possit decipere eum. **Et** querit mortificare eum. **quia** non solum querit ei nocere in bonis exterioribus: sed etiam in persona propria. nec solum querit privare eum vita corporali: sed etiam spirituali: querens eum auertere a statu iusticie. **Sed** quia frequenter deus eripit iustum de manu iniqui: ideo subditur.

Augustinus **Non** autem non derelinquet eum in manibus eius. **Id** est in potestate eius secundum animam ut ei consentiat. ut enim ait Job. Terra tradita est in manus impij: id est caro tradita est in manus persequentis. **Non** enim ibi dimisit iustum suum deus. quia de carne capta educit animam inuictam. **Dimitteret** iustum suum deus in manibus impij si illum fecisset consentire impio. **Cum** ergo ventum fuerit ad illud iudicium ubi oportet omnes exhiberi ante tribunal christi: et stare ut illic recipiat unusquisque que per corpus gessit: siue bonum siue malum: tunc nec damnabit eum. **videlicet** iustum.

Hugo **Et** cum iudicabitur illi. **Id** est cum sententia

habitu **Augusti**. Licet ad
pro eo. **Augusti**. tempus
videatur damnari ab homine.

Nicola Postquam autem prosperi-
tatem iniquorum esse
cōtinendam et iustorum aduer-
sitate appetendam ostendit: hic sequens
ponit suam monitionem: videlicet
quod homo committat se fideliter diuine
dispositioni. nec a rectitudine iusti-
cie moueatur ex malorum transito-
ria prosperitate: dicens. **Expe-**
da dominum et dispositionem eius

pacienter. **Quia custodi viam eius**
obseruando mandata eius. **Et exal-**
tabit te de valle presentis miserie
Et hereditate capias terram. s.

viuere. **Augusti**. de qua dicitur
huc. **Venite bene-**
dictionis patris mei percipite regnum
Et quid de illis qui nos angustia
uerunt inter quos gemimus: quorum
scandala toleramus: pro quibus se-
uientibus oramus frustra. **Quid**
de illis erit: sequitur. **Qui perierint**
peccatores **Iu eris ad dexteram: illi**
autem ad sinistram. Duplici ratio-
ne iustorum gaudia cumulantur.

Primum cum senserint in quantis
sint iocunditatibus collocandi.
Deinde cum viderint peccatores in
penis exultabunt se amplius ab eter-
no supplicio liberatos.

Hugo ostensa
dignitate eternam esse: hic osten-
dit dignitatem malorum fantasti-
cam esse a transitoria. **Vnde dicit**

Quid **impium super altatus** **su-**
per alios honoribus **Et eleuatus**
superbia **sicut cecros libani** **hoc**

est in maxima dignitate tempora-
li. **Libanus** vero candidatio inter-
pretatur. **Et** **ipsi** **inuent** **cando-**
re et gloria huius seculi **transiui**
et ecce non **erat**. **quia ta-**

Nicola **his** **gloria**
et potestas est ita breuis quod est qui
dam transitus: sicut quod dicitur Sap.
ij. **Umbra** enim a transitus est tem-
pus non **Castro**. **duobus** modis
strum. **Castro**. **mundus** iste tra-
nsiuit. siue cum deserit meliore conuer-
satione siue cum mortis sine relinquit.

Augusti. Ergo transiui ad
spiritualia: intra-
ui ad sanctuarii dei ut intenderem
nouissima eorum et ecce non erat.

Quiesui cum a non est inuentus lo-
cus eius. **Jeroni** **sicut** enim cedi-
us. **Jeroni** super excelsos
montes apparet exaltata et impul-
su ventorum sepe dilabitur. ita et
impius qui relicto deo in diuitijs mu-
di confidit quantulibet flore at: quan-
tulibet extollatur et eleuetur non
inuenietur cum ab hoc mundo mi-
grauit.

Nicola **quia** in pio-
rit. **Nicola** **fundo** infer-
ni est absconditus. **Et** **ostodi** in-
nocentiam. **Nulli** nocuum in-
ferendo. **Et** **vide** equitatem. **Iuste**
cum proximo agendo. **Quoniam**
sunt reliquie homini pacifico.

Castro **ut** post hanc vi-
tudinis premia consequantur.

Jeroni **Qui** hic pacifice
vixit ut filius dei
vocat huius reliquie hoc est corpus
morte resuatur ad gloriam resurrexerit

Jobus qd dicitur
qd dicitur

fidelis aut infidelis. nunc in p[ro]p[ri]e
 tua. cu[m] aut[em] venerit tunc non erit
 Elige ergo cum tempus est quia
 deus quod misericorditer occultat
 misericorditer differt. Iustum aut[em]
 est apud deum ut mo[do] imp[er]iatur mi-
 sericordia. a futuro exerceat iu-
 diciu[m]. Si reuera h[ab]et p[er]turbat ho-
 minem xpianum q[uo]d vides malevi-
 uentes felices reu[er]e istarum copia
 circumfluere. sanos esse. sup[er]bis di-
 gnitatibus eminere. in colum[en]e ha-
 bere domu[m]. gaudia suoz obse[rv]a[n]t
 clientum. excellentissimas poten-
 tias. nihil triste interpellare vit[am]
 ipsoz mores nequissimos vides
 facultates copiosissimas respicis.
 et dicit cor tuum nullu[m] esse d[omi]ni
 iudiciu[m]. o[mn]ia casib[us] fieri a fortuitis
 motibus. **Collect.** B[ea]te ergo
 ventilare huius p[re]s[ent]is p[ar]te[m] cordis tui a cogno-
 scas qui post breuem huius vite
 prosperitate[m] p[er]dotes ad temp[or]e flo-
 rentes. eternis deputabunt tormen-
 tis. a iusti post breue[m] tribulac[i]o[n]e[m]
 ad gaudia puenient sempiterna
 Simulq[ue] in co[n]dusione huius p[re]s[ent]is
 attende quanta faciat p[ro] te tu[us] im-
 pator. Ipse e[st] tua salus tua p[ro]tectio
 tua liberatio. ut te hic regat et cu[m]
 stodiat ac deinde ad vitam eternam
 p[ro]ducat q[ui] e[st] b[e]n[e]d[ic]tus in. s. s. Am[en].

Bibe p[ro]p[ri]e
q[uo]d dicitur

Psalm[us] xxxvii.

Domine ne
 Titulus tal[is] est p[re]s[ent]is
 dauid i[n] rememorati-
 one sabbati

Cassiodorus Dicendo
 in reme-
 moracione hoc nobis titulus iste
 pronunciat ut quia peccatu[m] pro-
 fus fugere nequimus. semper ip-
 sum in memoria habeamus. non
 ab faciendu[m] sed vt ab eius frequ[en]-
 tia saltem nos t[er]remus.

Collector Cassiodorus ex-
 ponit h[uius] psal-
 mum loquens in persona Job qui
 vt ait fuit superator vite mortal-
 et carnis sue debellator ac ingeni-
 um suppliciorum triumphator.

Glossa Verum quia iste
 psalmus est terti-
 us in ordine penitenciarum con-
 grege de quolibet peccatore potest
 exp[er]iri. Vnde sensus tituli talis e[st]
 psalmus iste est dauid id est p[en]-
 tentis habitus in rememoracione
 sabbati Sabbatum est requies et
 nitatis quam p[er]dere formidat pec-
 cati conscius. a habere considerat
 graui[ter] afflictu[m]. Ite namq[ue] p[en]-
 tentis in malis penis positus timet.
 et inde lugens. sabbati eterni re-
 cordatur. Vnde ne huius sabba-
 ti beatitudine priuetur domini mi-
 sericordiam implorat dicens.

Domine ne in furo
 re tuo argu. me. **Augu-
 stinus** Ut non sim me-
 quibus diciturus es. Esurui et no[n]
 debistis michi manducare. Ite in
 ignem eternum. neq[ue] in ira tua
 corripas me. Vt in hac vita me
 purges et talem me red das cui
 iam purgatorius ignis no[n] opus

Jobus p[ro]p[ri]e

fit **G**rauior erit ille ignis qm quic
quid potest pati homo i hac vita
Sequitur causa probabilis vt in
illo iudicio iam non debeat puni
ri qui malis presertibus velenen
ter afflicus est **V**n subdit **Q**uo
nam sagitte tue infixe sunt mhi

Glo. Sagitte fut vmbide dei
..f. dolores a penalitates
anime et **H**ugo. vtpote tristi
corporis **H**ugo. cia euies fri
gus sitis et cetera humani corpis
infr.

Glo. Ex augustino. qe
ma. sicut sagitte in tedu
tur a mfiguntur ita vmbide dei in
tense fuerunt in adam p comina
tionem sicut legit genef. ij. In qua
cuq die comeditis ex eo: morte mo
rieris Et quia comedit. infixe sunt
ei. et nobis in ipso: p penam a cul
pam. et no ad horam nal. **C**ofirma
ti sup me manu tua. i. vmbida
tuam vt meent michi sagitte tue
vsq in fine pntis vite ppter quod

Non est sanitas in carne mea.
quia pmo mortale corp? tot tem
ptationibus et corporalibus mi
serijs subditum et hoc. La facie ire
tue. i. ab instacia vmbide in ada
exercite. non est pax ossibus me
is. i. vmbidibus vmbibus anime
La facie. i. a memoria. peccatoru
meorum. Ont et hi duo versus ex
poni in psona penitentis deploran
tis non inflictam miseria vt dictu
est sed assumptam penitentiaz co
ra deo memoratis a dicentis **Q**uo
nam sagitte tue infixe sunt m.

Iero. i. vba sacre scripture ac
datine tue infixe fut cor

di meo que vt iaculi trafruerbra
uerunt cor meum vt agerem peni
tencia. et confirmasti sup me ma
num tuam. vt tanq bonus magi
ster verberibus castiga comis affli
dum res deres emendatum. **N**on
est sanitas in carne mea a facie ire
tue. **V**idi faciem ire tue hoc est in
tellexi p scripturas sanctas quata
minaberis peccatorib? a extabui
a coputeui vel totus defeci petens
ne ipsa ira sup me descenderet. **N**o
est pax ossibus meis a facie. i. a
memoria. peccatoru meoru. **N**ul
lam quietem indulsi vel ossibus
vel membris meis donec ea peni
tendo purgarem. **N**ec meum si no
est mhi pax. **Q**uoniam iniqui
tates mee supergressse sunt caput
me. **C**assi. Caput emz nostru
um. **C**assi. ratio est supra qm
inter bona nobis collata celsius mi
hil habemus. **I**psa enim duce. do
mino pstante dirigimur. ipa nos
ad bonos adus proficuos perdu
cit. quam si iniquitas oppresserit
illa protinus victa succumbit.

Iero. Iniquitates ergo mee i
uaauerun tmichi pro vt
sequitur. La sicut onus graue gra
uate sunt super me. **S**icut pondus
graue sic peccata mea super me.

Hugo. Deinde conqueritur
penitens iste de pecca
ti diuturnitate quo impeditur ne
sursum ad celestia appetenda con
surgere possit. **V**n dicit. **P**utruerunt
et corrupte sunt cicatrices mee.

Grego. libro Job. viij. qd
enim fut cicatrices
n. ij.

puta
97 p
v

misi vulnerum lacerationes. quoniam
am qui peccatum corrigit et plan-
git: cicatricem vulnere superducit.
Sed cum mens decepta hoc unde iam
penituit ab delectationem sui tuo
cat: cicatrix penitencie que superdu-
cta fuerat ad putredinem vulne-
ris redit. Et hoc fit La facie in spie-
cie **Hugo** propter in spie-
mee **Hugo** eneam meam. Quia non
sentiebam amaritudinem
peccati. Miser factus sum.
Jerom. id est miseris afflicus. La-
curvatus sum. et humili-
liatus sum ad penitentiam usque in
finem. usque dum confitendo mere-
ar indulgentiam obtinere. Tota die
contristatus ingrediebar. indignum
me iudicans ut non oculos
ad celum levare audeam sed pau-
tiens pedes meos aiebat. Deus
propicius esto mihi peccatori. Cau-
sam huius miserie et tristitie sub-
dit dicit. **Dico** Quoniam humi-
cens. **Dico** bi mei. In quibus
luxuria dicitur regnare secundum Gre-
gorium. Omne. xxxij. super euangelio
Hugo Impleti sunt illu-
sionibus. et delectationibus
carnalibus que recte illu-
siones dicuntur propter duas causas.
quia post factum vellet homo non
peccasse. Unde dixit quidam phis
Non enim tanti penitere. hoc dixit.
quia quedam mulier magnam pro-
cium petebat ab eo ut consentiret
ei. Secundo quia pro momentaneis
delectationibus peccator eterno ince-
dio obligatur. Talis enim non
potest penitere illud. Unde

Gre. Momentaneum est quod
delectat: et tunc vero quod
cruciat. Si enim unusquisque confide-
ret a titillante; intelligat corporis
voluptatem dicere potest
Dico Non est sanitas in car-
ne mea. Quia ex infir-
mitate carnis procedit luxuria.
Jerom. Non dicere potest cum apo-
stolo. Miser ego homo
quis me liberabit de corpore mor-
tis huius. Et illud neque enim quod
volo facio. sed hoc quod nolo. Af-
flictus sum. castigando corpus. La-
humiliatus sum nimis. per penite-
ciam. Trugiebam. in confessione fa-
cta. La gemitu. id est a contritione.
cordis mei. Gemitus corporis est
propter res terrenas vel propter
mortem gemere. gemitus cordis est
propter peccata sua vel aliorum.
Dico Domine ante te omne
desiderium meum. In qua-
te non latet aliquod secretum. Et
gemitus meus a te non est absconditus.
Jerom. Quicquid deliquit que
mala tibi cum gemitu reservavi. sci-
ens quia tibi non occultantur oc-
culi. **Augustinus.** Videtur autem ali-
quid desiderium illud mortuum est in corde. Si au-
tem inest desiderium. inest a gemi-
tus. Non semper venit ad aures
hominum sed nunquam recedit ab
auribus dei. Cor meum contur-
batum est. **Hugo** quia sicut
in me. **Hugo** dicit Gre-
gorius. Iustum est ut in se semper

meiores inueniat. qui relicto vxo
gaudio. i se gaudia querebat. De
reliquit me virtus mea. que confi
sit in bonis gratuitis. quam ha
bui ante peccatum. Et lumen oco
lorum meorum. videlicet gracia
dei similiter me derelinquit.

Et ipse non est mecum.

Jerom. quia postposito vitatis

lumie in tenebras decideram pec

cato **Colle.** residuum vero p̄

rum **Jerom.** et augustinus de capite chri

sto domino nostro passo a crucifi

xo. licet quedam conueniant cor

pori. Vn̄ vox e christi in passione

constituit Amici mei et proximi

mei. videlicet iudei et iudas.

Jerom. Quos amicos vcat pro

pter abraham et proxi

mos eo q̄ ab eorum generatione

assumpsit carnem. Aduersum me

appropinqua.

Hugo cū gla

ue runt. Et

steterunt. Accusantes me. Et

qui iuxta me erant. Scilicet aposto

li qui comitabantur me. delonge

steterunt. Et

de quibus ait euan

gelista. Cum autem

apprehendissent eum stabant om

nes non e

ius alonge. Hugo

facie

bant qui querebant animas me

am. Scilicet iudei qui me violenter

captum duxerunt ab principe sa

cerdotum. Et qui inquirebant

mala michi. Scrutantes quomō

in me causam mortis inuenire pos

sent. locuti sunt vanitates. Inge

do falsa testimonia contra me. Et

dolos tota die. Id est continua p̄

ua cogita. Jerom.

abduciendo fal

sos testes. vel cum interrogarent

eum si deberent censum dare cesari.

aut si mulier deprehensa in adul

terio lapidaretur. Ergo autem tā

q̄ surdus non audiebam. et sic. Et

mutus non aperiens os suum.

semper que exprobrabant fustu

li et iugis filii. Nota pilatus mani

festat cū dicit. Michi non loq̄ris. e

vñ et ysaias. liij. de ipso propheta

tauit dicens. Quasi agnus coram

condente se obmutescet. et non ape

riet os suum. Et factus sū sic ho

mo non audiens. Nam cum me

conspuerent. ac undine verberaret.

illuderet q̄ genu flexo. nihil respo

dit. Et quasi homo non habens

in ore suo tergicutiones. Sic tacui

accusatus quasi non habes quib

pro me respondere deberet. Christ

us in omnibus exemplum dedit. ut

homo flagella et correptione. pa

cienter portare debeat. Ideo q̄ tan

q̄ mutus tacui. **Oratio.** in te

domine speraui. tu exaudies me do

mine deus meus. Ut me resuscites

et

via dixi. Id est

pe in a te. Ne quādo

supergaudeant michi. Id est val

de gaudeant. **Inimici mei.** iudei p̄

me de **Jeroni.** Et pro quia

uidet **Jeroni.** dum commouē

tur pedes mei. Id est apostoli ad i

fidelitatem qui nomen meum por

tare debuerant per orbem terrarū

Commoueri possunt pedes mei a
n. iij.

Psal. xxxviii.

fuscitans te a mortuis tertia die a
collocans ad suam dexteram te in
caelestibus super omnes principa
tum et potestatem dās tibi nomē
quod est super omne nomen.

Augustin⁹ dicamus a
nos in illum
et per illum qui interpellat pro no
bis. **ne derelinquas me domine de
deus me** **Calliodo** Quia
or est bone conscientie metus erra
re postremā. **ne discesseris a me.**

Rico Quia sine te nō possu
temptationibus resistere. **Intende in adiutorium meū.**
continue prestando michi auxili
um. **domine deus salutis mee.** Ja
quo et in quo consistit salus.

Augusti In ipso accepturi
sumus salutem in se
pitem. **ut contemplantes glori
am dei. a eius faciem videntes. eū
laudemus in eternum sine defectu
sine aliqua pena iniquitatis. sine
aliqua peruersitate peccati laudā
tes deum et iam non suspirantes.
intrentes illi cui vsq; in finem su
spiramus et in spe letati sumus.** In
illa enim ciuitate erimus vbi bo
num nostrum deus est. lumen no
strum deus est. panis deus est. vi
ta deus est qui est benedictus in se
cula seculorum. **Amen.**

Tri ~~custo~~
diam ~~vi~~
as ~~meas~~
ut ~~nō deli~~
quam ~~in~~

Titulus talis est **In finem p ydi
thun canticum ipsi dauid.**

Rico Ad considerandum in
intellectū huius tituli pri
mo sciendū est qd sic dicitur. **pali
po. xxv^o** dauid instituit cantores
ducentos. **lxxxviii.** qui per vices
cancerēt diuinas laudes a in istis
erat tres principales cantores. **s.
asaph eman et ydithun.** Fecit eti
am dauid psalmos ab istis cāto
ribus decantandos scdm qd habe
tur pmi **pali po. xvi. a. vel dte. iiii.**

Glo Quorum cantorum no
posuit in titulis **Tum** pro hono
re ministerij **Tum** propter nomi
num interpretationes p quas sb
iectorum psalmorum intellectus
panduntur sicut a huius psalmi
apicitur intellectus per hoc nomen
ydithun quod interpretatur trā
siliēs eos. videlicet qd inhiāt frenis

Hugo Iste ergo ydithun
promittit se transe
omnia mundana. quia in mundo
n. iiii.

Handwritten notes in the right margin, including a signature and some illegible scribbles.

Handwritten notes in the right margin, including a signature and some illegible scribbles.

non est nisi labor et afflictio spiritus. unde sensus tituli talis est Canticum id est tractatus iste qui idcirco dicitur canticum quia in eo agit de eterna beatitudine ad quam iocundum est transire dirigens nos in finem. et dominum nomen iesum christum. attribuitur dauid auctori. Canticum dicitur factum pro ydithun id est pro transiliente mundum per contemptum per carnis castigationem. per rationem. et per contemplationem.

Glo. Docet enim nos presens psalmus a dilectione seculi ab legem dei et inde ad eternitatem transire.

Jeronimus Docet etiam ut thezauri semus in seculo ea que ad profectum animarum pertineant. Insuper docet ut refrenas homo os suum obseruet ne per fatuitatem verborum incidat in peccatum quia scit propterea etiam de verbis otiosis ratio nem esse redendam.

Cassiodorus Et quia consuetudo est humanitatis ut cum aliquis se laudabili ouersatione tractauerit calumniarum animum insidiosus protinus appetat. Iste ergo ydithun qui de probabili opinione pessimorum contraxit inuidiam. secum delibetans melius esse silentium tenere quam aliquid inter emulos loqui. In primis ait.

Hugo **O** tri custodiam id est. firmiter in corde dei posui custodiam lyas meas. videlicet locutiones

et opera **Cassiodorus** **N**on dic a criminibus me abstinere quia iam sanctus erat sed a superfluis verbis unde subdit ut non delinquam in lingua mea.

Hugo In lingua multis modis delinquitur videlicet adulando. mentiendo. otiosa loquendo. murmurando contra dei ordinationem vel proximi promotionem. detrahendo iurando inopertune loquendo.

Cassiodorus Difficile est linguam in lubrico faucium constitutam veritatis rigide tenere mensuram. cui si incaute frenas laxentur. frequenter contra se loquitur. Facilius enim culpa refugit tacendo quam loquendo. Ideo subdit

Jeronimus Posui custodiam oris mei. beatus enim hominem oris custodia facit cum non profert inania sed que deo sunt digna.

Hugo Unde proverbia. Qui custodit os suum et linguam suam: custodit animam suam ab angustis. Et ostendit quod hoc fecit quando magis necessarium

Cassiodorus Laus fuit. **Cassiodorus** consisteret peccator aduersum me. lib est inuidus querens audire unde calumniam possit efficere. Quaaliter autem ori suo custodiam posuit insinuat cum subiungit.

Jeronimus **O** bmutui ne cum obiurgantibus me constrepem vel co

tendere. Et humiliatus sum et si
lui a bonis. Ut intelligas purum
fuisse silentium non dolosum. q̄a
salubrem commemorationem re
cipe non poterāt qui cōtēcionum
sentinam pquirebant. Nam dñs
in euāgelio dicit. Ne misertis mar
garitas vr̄as añ porcos. Et dolo
meus r̄no. Hugo. Nouus
uatus est. Hugo. erat do
lo. p̄ contēptu et obstinacōe ma
loz h̄ renouatus ē pro damno bo
noz qui amittūt pastuz verbi dei
Locauit cor meū intra me. Id ē
ab omni pte succēsu ex geina dī
lectione. s. dei. Cassi. Litra me.]
et proximi. Cassi. s. interiore
homine vbi ratio tacite loquit̄ a
dño dignant̄. Hugo. Et licet
exaudie. Hugo. calore
istum nō possum pandere vt ex lo
no thesauro cordis pferā bona ex
horitatorij fmōis. Et. It̄. i. medita
tione mea. Hec ē in cōsilio vel in de
libacōe cordis. Exardē. et ignis.]
va. fectū caritatis a bilcōez cordis
seruato intus quaz nō possum pro
ducere foris ad effectum. Et in hoc
ardore car. Hugo. Locutus
ritatis. Hugo. Inō audi
tori quē nolo erudie h̄ ex auditori
id a q̄ volo erudiri. Li. ligua mea.]
Cas. hoc ē in illa puritate mē
tis q̄ solebaz ip̄i dño cō
firti a aduentum eius studio pie
dilcōnis expectere vt q̄d locutus es
In otū fac m̄ dñe finē meū. Et nu
mez diez meoz quis est. c.]
Jero. Non finē istius vite q̄rie
sibi notū fieri. h̄ illum in

quo euacuatis pt̄āibus ac destru
cta morte xp̄o iungat̄ q̄ est finis le
gis. Ipse enim noster est finis ad
quem puenisse vita eterna est. qz
nosse illuz est vita eterna vt dī Jo.
xvii. Neqz istorū die r̄ū numerum
vult scire h̄ illoz de q̄bus dicit do
min⁹. Apud p̄tem meū māfiones
multe. **Aug⁹** In illaviz ihrlz
sunt. **Aug⁹** ciuitate speciosa
dñi mei vbi non erit mors neqz de
fectus neqz dies trāsiens sed p̄ma
nens qui nec h̄sterno p̄cedit nec
crastino impellit. Vt sciaz quid de
fit m̄. Jero. hoc ē tunc facies m̄
chi.] Jero. intelligē oia bona vt
cuz h̄c nota habuero sciā qd ad
huc in seculo de gente desit ad pal
nam b̄titudinis osequendā. Per
fectus enim erat paulus qui dice
bat Bonum certamen certauī cur
sum cōsummaui nūc autem deest
mibi corona iusticie quam domi
nus retribuet mibi. Potest a iste
versus ad litteram exponi.
HUGO Innotuz fac mibi do
mine finem meū. id est mortem meam corporalem
videlicet exitum vite vt eum in me
moriā habeam. quod necessari
um est propter multa qz timorez
incutit et facit contēptū diuicias
et gloriaz mundi. atqz cautela est
contra omne peccatum vnde ecclē.
vii. In omnibus operibus tuis me
morare nouissima tua et in eter
num non peccabis. Contratio di
citur tenorum. Sordes eius in
pedib⁹ eius nec r̄cor data est finis
sui. Sed quia non cōtingit finem

Handwritten note:
m̄. Jero. hoc ē tunc facies m̄
chi.] Jero. intelligē oia bona vt
cuz h̄c nota habuero sciā qd ad
huc in seculo de gente desit ad pal
nam b̄titudinis osequendā. Per
fectus enim erat paulus qui dice
bat Bonum certamen certauī cur
sum cōsummaui nūc autem deest
mibi corona iusticie quam domi
nus retribuet mibi. Potest a iste
versus ad litteram exponi.

consequi nisi per medium ideo pe-
tit sibi notū fieri subdens. **Et nu-**
merum dierum meorum. **Supple no-**
tum michi fac nō vt vacem volup-
tatibus sed vt sciā. Jqd temporis
et meriti. desit mibi. J vt scā; in tē-
porē residuo diligentius emende;
vitam meam. Sicut viator qui vi-
det diem tendere ad occasum a ad
huc sibi grādem viam restare ad
locū quo tendit. festinācius et ar-
dencius currit. Vnde monet nos
apostolus prima ad cor. ix. Sic
currite vt comprehendatis. Deinde
ostendit vir sanctus se exauditur;
in hoc qd dominus ostendit ei defe-
ctus suos quos patitur in presen-
tivita propter quos transire nō
potest ad vitam vbi nullus est de-
fectus. et in primo allegat breui-
tatē vite dicens. Ecce mensurabi-
les posuisti dies meos. Trāsla cō-
hebraica habet. ecce breues posui-
sti dies meos. quia res brevis est
de facili mensurabilis. De hac bre-
uitate dicit Job. xij. Homo natus
de muliere breui vivens tempore.
et idem. xiiij. Breues dies hominis
sunt. numerus mensuratus eius apud
te. Et substantia mea. que adā
peccante dampnata est. tanq̄ mi-
hilum ante te. quia testante apo-
stolo. Qui putat se aliquid esse cū
nichil sit ipse se seducit.

Cassiodoro. Cui nichil ali-
contulerit & proprio ope non ha-
bet quod presumat. Iste igitē san-
ctus vir considerans substantiam
hominis nichil esse consequitur

subiungit. **Verūtamē** quoniā
in hac mortalitate versamur vbi
mentem nostram fragilitas pul-
sat humana nec est adhuc vnus
illud eternum quod nos in sua fa-
ciat firmitate consistere. **Vniuer-**
sarūitas omnis homo viuens.

Jeronimus. si peccator
est et in di-
uicijs fluxerit. vaitati subsistit. Si
iustus et desiderat dissolui et cum
christo esse. vana est nichilomi-
nus vita presens. et sicut vita ho-
minis est modice duracionis. ita
et parue cogitationis. **Idē subdit**

Hugo. **Verūtamē in ima-**
gine pertransit ho-
mo. Id est ad modum ymaginis
que videtur in speculo a statim di-
sparet et transit eundo ad morte;
sed pertransit id est perfecte tran-
sit moriendo nec solum hoc patit
sed a frustra conturbatur.

Nicola. Id est vana sollicitu-
dine anxietate. Cuius
causa subditur. **Reparatur.** **Et**
magna sollicitudine. Et ignorat cui
congrega **Cassido.** **Hinc**
bit ea. **Cassido.** **pba-**
tur stultarūitas quoniam cupit
peritura seruare quorum possessio
incerta. **Jeroni.** **Pleriq̄ mul-**
ta congregat

que aut desideria filiorum euer-
tunt aut fiscus occupat aut diripiunt
alieni. beatus autē ille est qui ibi
thezaurizat vbi fures non effodi-
unt nec furantur vbi audire mere-
atur. **Qdū fecistis vni ex mini-**
mis meis: mibi fecistis. Et intuerē

*In magis quod quod de fustis
omnes per se super y*

quia licet multa sint similia in quibus hominum mutabilitas acci-
seur. auaricia tamen electa est cui
hec potius imputatur. **Scriptum est**
enim. Radix omnium malorum est cu-
piditas. **Hugo** Definitis mise-
riis et defectibus

que sunt cause transilicendi ad de-
um ostendit se transilire ad deum
spe et desiderio. **Vn dicitur.** Et nunc
ex quo tot sunt in mundo miserie
et defectus. **que est expectatio mea.**
nonne dominus. **Quasi dicat.** sic

Cassiodorus Nam vicio-
sum transi-
tor egegius necesse erat ut illis
tempus expectare debuisset quan-
do eum eterna premia coronarent
La substantia mea apud te est. Sub-
stantiam vero suam hic non illa
a deo de qua superius dixit. **Et sub-**
stantia mea tanquam nichilum ante
te. Sed hic substantiam in bonam
partem delemus accipere.

Nicolaus que accipitur
hic pro diuici-
is que non pereunt. Diuicie enim in-
storum seruantur apud dominum
secundum illud psalmi. **Oculus non**
vidit nec auris audiuit que pre-
parasti deus diligentibus te. **Et quia**
ex confidentia diuina insurgit ho-
mo ad deprecandum ipsum. ideo
subdit de pre-
candis. **Jeronymus**

**Ab omnibus iniquitatibus me-
is erue me.** **preteritis presentibus**
et futu-
Cassiodorus Quis
iste sanctus probabili se deuotio

ne tractaret tamen rogat ut ab om-
nibus iniquitatibus suis domini
misericordia liberetur ut agnosca-
mus neminem hic esse securum
quod beneficia diuina precepit. **op-**
probrium insipienti dedisti me.

Stultorum consuetudo talis est ut
illos magis irideant quos mori-
bus bonis studere cognoscunt. **Sa-**
ctus ergo vir opprobrium erat stul-
tis que eis dissimilem respuebant.
unde seneca **Non dum felix es nisi**
tota turba te deriserit. **Deinde redit**
ad superiora que dixerat asserens
se non respondisse inimicis suis di-
ces. **Obmutui et non aperui os meum.**

Jeronymus Cum me conuicijs et
ira indignis et diuer-
sis improperijs lacesserent id est
irritarent nichil ad ea que michi
inferebant. **Hugo** Quomodo
respondi. **tu fecisti.**
ut in aduersis permissione tua mi-
chi illatis non murmurarem.

Cassiodorus Ipse utique fecit
qui paciencie
dona concessit. **amoue a me pla-**
gas tuas. **Plage sunt correptiones**
quibus pro nostris peccatis iustis
simus verber-
ramur. **Augustinus**

Ac si dicat. **Tantum cede ut profi-**
ciam non ut **Hugo** Et neces-
saria deficiam. **Hugo** se habe-
re ut ipsas a me amoueas. **quia**
Fortitudine manus tue. **liber est a**
gravi correptione potencie tue. **Legit**
defectus. **quantum in me est.** **in me**
patioribus. **ita verborum que verberum**
propter iniquitatem corripuisti hominem.

Seneca

Augusti hic pietas domini
evidenter ostēdit
qui non diligit increpationes nisi
ut homines corrigantur. Iniquitas
quippe mortaliū. more putredinis
sine fine vagaretur si eam medici
nalis increpacio nō desecaret. In
crepatur enim omnis homo pro
pter iniquitatem que; perdere nō
vult diuina maiestas. Flagellat
autem omnem filium quem reci
pit. **Et tales cē fecisti sicut arane
am animam eius**. Tatescit ani
ma id est deficit vita carnalis cum
caro luxurijs et concupiscencijs re
frena. **Cassiod.** Aranea ve
tur. **Cassiod.** ro corp⁹ h a
bet tenue. in terra nō habitat sed
per loca alciora telas quasdam te
nuissima viscerum egestione cōte
xit. Quic ergo exiguo corpuscu
lo recte conuerſi et afflicti anima
comparatur qui longis mortifica
tionibus vigilijs q̄ fatigatus ter
rena deserens. operationes virtutū
subtilissimas diuino timore tabe
factus efficit. Post hec reuertitur
ad illud sue propositionis incium
qui licet homo increpetur licet ta
lesiat tamen fragilitate humani
tatis diuersarum rerum varietate
confunditur. **Hugo**. **Uerū**
vnde dicit **Hugo**. **tame**
vane conturbatur omnis homo.
quia preter hoc q̄ in solitudine
temporali est vanitas: est etiam
conturbacio quia est labor in acq̄
rendo. timor in possidendo et dolor
in amittendo. **Domitur enim hic**
omnis pro maiori parte.

*Memoria per hominem
q̄
vixit mortalitatem
In uero ad hunc spiritum*

Cassiodo q̄a ab hac con
turbacione ille
solus excipitur qui ad diuinam cō
templationem pura mente trans
fertur. Deinde p̄dithun iste humi
liter exorat emitti sibi peccata pri
usq̄ vitā finiat dicens. **Audi
orationem meam domine a depre
cationem meam**. **Oratio est oris
ratio quam promi allegamus vo
ta nostra pandentes. Deprecatio
vero est frequens et assidua sup
plicatio que ab imo pectoris pro
fertur archano. Lauribus percipit
lacrimas. **Jeroni**. Pro eo q̄
meas. **Jeroni**. a te pegri
nor et desiderium habeo dissolui a
ad te transire. lacrimas meas di
rexi q̄ violente sūt semper in pre
cibus a ad demenciam medicina
lem animuz miserantis aduocit
De file **Cassiodo**. id ē
as a me. **Cassiodo**. fac
ut ego audiam te occultacordis
inspiratione dicentem illud quod
euangeliz restatur. Remissa sūt
tibi peccata. siue illud quod i alio
loco psalm⁹ dicit. Dic anime mee
salus tua ego sum. **Vel ne fileas
in futuro michi dicere. Venite be
nedicti patris mei percipite regnū
quod vobis paratum est ab origi
ne mundi. quonia; aduena ego
sum**. **Omnes enim nos peccatum
fecit a diuina ciuitate extraneos
et nepharia tenuit regione secu
li captuos. S; quonia; misericor
dia eius nos suscipit. incole sum⁹
quonia; illuc aduenimus id est de
babilonia ad iherlm ipō attrahere****

Th. al. ^{respicitur}
B. ^{respicitur}
in ^{respicitur}
in ^{respicitur}

pus et conuerso sacra scriptura
frequenter transit sub vno conte
ptu de vno ad aliud loquens qua
si de vna psona. sicut dicit ysaias
lx. Induit me dominus vestimen
to salutis et indumento iusticie cir
cūdidit me quasi sponsum deo ra
tum coronā et quasi sponsam orna
tam monilibus suis. Quod em̄ dicit
quasi sponsum decoratum coro
na referendū est ad xpm̄. Et quod
subditur et quasi sponsam ac̄ refer
tur ad corpus eius mysticum quod
est ecclesia sicut dicit aug⁹. iij. de do
ctrina xp̄iana. Hoc etiā patet cla
rius in nouo testamento Actu. ix.
vbi dicitur. Saule saule quid me
psequeris me et corpus meum mi
sticum et ecclesia vel congregatio
fidelium. Saulus em̄ nō psequabatur
christum in psona xp̄ia sed eius
fideles. Quod at̄ statim subditur
Ego sciam iesus nazarenus. ad pso
nā domini refertur. Alia est regu
la de corpore domini vero et p̄mixto
quia in corpore domini mystico cō
tinentur simul boni cum malis vsq̄
in diē iudicij sed tunc segregabū
tur sicut pastor segregat oves ab
edib⁹. Et ratio huius cōmixtionis
aliquādo vitupantur boni cum ma
lis sicut ysaias dicit. Cognouit bos
possessorem suum et asinus presepe
domini sui. Israel autem me non
cognouit et populus meus non i
tellexit. Aliquādo autem conuer
so mali commendantur cum bonis
sicut osee. xi. dicitur. Puer israel
et dilexi eum. His visis primo cir
ca misterium incarnationis christi

ponitur gratia cuius actio ex parte
corporis mystici quod est ecclesia
que ex totius mundi partibus eam
congreganda expectans christi ad
uentum et dicens. L

Expectans expectaui dñm.
quod sancti patres de corpore xpi mi
stico exites per fidem cum magno desi
derio expectauerunt christi adue
ntu. unde dicebant ysaias. lxij. vñā
dicumpres celos atq̄ descenderes.

Cassio. Superflua nō est tā
decora repetitio. Expe
ctare siquidem possumus et ingra
ti. Expectantes autem expectamus
quando mites aliquis cum mag
no desiderio sustinemus. Let inten
dit mihi. id est orationi fidelium
de aduentu christi.

Rico. Et exau
dit preces meas. In mundo viuendo. Let
eduxit me de lacu miserie.

Augusti. id est de profūdo
iniquitatis que ho
mines miseros facit. Et de luto fe
cis. lib est de carnalibus concupi
scentiis.

Cassiodo. Nam sicut
lutu fecis fetidū atq̄ ḡue est ita et homines deli
cta limosa sunt que et fetoribus hore
scit et ḡuitate demergunt. Postq̄
vō dñs eduxit me custodiuit me a
retriduo. Unde subditur.

Rico. Et statuit. Et stabili
uit supra petram. lib
est christum scdm̄ quod dicit aposto
lus. et ad cor. i. petra autem erat
christus. Petes meos. lib est affe
ctus quibus anima cogitando et
desiderando grabitur. Petes nros

sup̄ petra statuit. cū in xpi dñi ius
sionibus ambulamus. Et dixerit
gressus meos. sicut est actus meos
in vitam eternam per legem euā
gelicam que docet contemnere ter
rena et amare celestia ac per hoc
introducūt ad beatitudinem quod
lex vetus facere non poterat scdm̄
q̄ dicitur ad hebreos. viij. Nihil
ad perfectum adduxit lex.

Jeronim⁹ Et immisit
in os meum cā
ticum nouum. quia christus no
uus homo venit in mundum. no
uam legem dedit mundo

Glosa. Nouus ergo popu
lus christianus no
uam legem cantat de incarnatio
ne dñi et resurrectione. Et carmē

Jeronimus id est laudez
et nostro.
ut iam non sonos turpes et the
atras concinā. sed in dei uocē
hymnis per armoniā noui testa
menti delecter. Notandus est or
do

Gregorius.

In commentarij dicit super eze
chielem omelia. viij. prius enim
de luto prauitatis educitur ut eius
pedes per fidem in petra solidentur
et post q̄ boni operis pedes a gres
sus iam in petra fixerit tunc predi
cationis canticum accipit ut h̄
num domino dicere et uerbis et
operibus

Jeronimus

Uebunt multi. christum an
nunciatum remisse. Et timebunt.
intelligentes per christi predica

tionez se peccatores. Et Iesecū et i
stiam. speabūt in domino. ut eis
pristina remittantur peccata.

Hugo. Et quia beatus est q̄
sic conuertitur. Id
subdit Et datus uir cuius est no
men dō

Nicolaus. scilicet
christi. spes eius. quia scdm̄ q̄ di
citur actu. iij. Nō est aliud nomē
s̄b celo i quo oporteat nos saluos

fic. **Castiodorus.** Nomē
ri. em̄ dñi
inter cetera saluato: eternus est.

Et ille spem suam ponit in eius no
mine qui se non suis meritis s̄ ab
eo p̄ grām credit esse saluandum
Et Ietia q̄l nō respexit i uaitates.
hoc est fiducia nō posuit in frenis
que sunt uanitates a mente a san
cta religione fallaci illusionē con
uertūt. Et insa

Jeronim⁹

Insanie autem false sunt ire uix
dissensiones. et reliqua quibus ho
mines insaniunt ut peccent que a
postolis opa carnis esse dicit.

Castiodorus. Vel in
samie fal
se ad illos aptari possunt qui spe
ctaculorum fallacum delectatio
ne capiunt.

Nicolaus Cōse
tur.

sequenter ostenditur magnitudo
mysterij incarnationis christi
dicitur. Uita fecisti tu domine
deus meus mirabilia tua. mundū
creando a gubernando. sed ma
ius fuit mirabile satis ipsuz recre
ando p̄ tuā bñdīcā incarnacōem

Handwritten note: Et datus uir cuius est nomen dō

Handwritten note: Insanie autem false sunt ire uix

fecisti ecclesiam tuam a qua tuorum mundi partibus euangelica predicatio vocata tua passione collecāz tuaque resurrectione mundatam.

Nicola L. Ece labia mea non prohibebo Ja promulgatione veritatis euangelice per me et alios doctores eccle.

Glosa L. Domine tu scisti qd sic faceres nec fui piger ad predicatio

Jeronim L. Qua Funem Justitiam tuam id est mandata tua Non abscondi in cor

Nicola qd christus eam manifestavit verbis et exemplis

Veritatem tuam quia implesti promissum de christo patribus factum

Let salutare tuum id est memet ipsum a te missum pro salute hominum

Dixi Omnia ista christus docuit manifestavit patet ex decursu euangelii

Non abscondi misericordiam tuam quā per me mundo voluisti facere

Et veritatem tuam quia misericordia et veritas semper comitantur in operibus dei

La confilio **Hugo** id est promulgo

ter timorem consilii multi id est congregacionis magne. non dimisi quin predicare misericordiam tuam a docere homines venire ad te pias tuas

Quia uniuersę vie domini misericordia et veritas

Augustin Vis audire misericordiam domini. recede a peccatis. perdonat peccata

Vis audire veritatem domini tene

iusticiam et coronabitur iusticia

Modo enim misericordia predicatur postea veritas exhibetur cum congregabuntur ante eum omnes

gentes a bonos vocabit ad regnum et malos in ignem eternum mittet

Qui misericordiam dei contempserunt. veritatem senties

Si autem non contempserunt. veritate gaudeb.

Nicola demum describitur ipsius christi deuota deprecatio pro statu corporis sui

Et primo quantum ad amotionem mali. Unde dicitur Quia tu autem domine deus pater

ne longe facias miserationes tuas a me id est a corpore meo. mystico. videlicet a fidelibus meis pro quibus legitur christus frequenter orasse in euangelio

Jeronimus L. misericordia tua quia dimittuntur peccata

Et veritas tua pro quarebis vicinis quod fecit

Nicolaus L. semper susceperunt me orationem meam semper exaudiendo

Et causam sue deprecationis subdit dicens Quonia circūdeverunt me mala

scilicet peccata quorum non est numerus

apud homines. Malte enim penalitatis fuerunt in fide christi fidelibus in principio ecclesie ut patet in apostolo a martiri

Hugo L. prehēderunt me b9 iniquitates mee id est meorum quia propter peccata ipsorum in comprehensus suus a punitus

Quod iheremias dixit tenorum. iiii. dicens christus dominus

Finis hinc non p[ro]hibet

peccata non p[ro]hibet

Non minus p[ro]hibet

captus est pro peccatis nostris a
psalmista ait **Que** nō rapui tunc
exolve **Cassiodor** non
bam. **Cassiodor** non
potui vt viderem quia circundan
tibus me iniquitatibus meis nō
potui facere vt te viderem.

Hugo Multiplicate sūt
in membris et pene in me super
capillos capitis mei quasi dicat
Infinite Augustin Quis
fuerunt **Augustin** nume
rat capillos capitis mei. mlto ma
gis peccata que excedūt nume rā
capillorum minuta videntur sed
multa sunt **De** causa magna iā
non facis adulterium homicidiū
furtum non blasphemias non di
cis falsum testimonium a vide ne
arena minutorum peccatorum op
primaris. **Et** propter peccata mea
Cor meum dereliquit me. id est
non est idoneū ad cognoscēdū se

Cassiodo Cor vero nos de
dereliquit quando peccatis egrum profutura nō
a pe **Jeronim** Quando
tit. **Jeronim** homo pec
cat cor suum non habet. Vnde da
uid dixit. ii. regum. vii. Inuenit ser
uus tuus cor suum vt oraret te. Er
go antea quando peccauit nō ha
buit. **Hugo** ostēdis miste
illud. **Hugo** rīs petit chri
stus fideles suos liberari dicens
Complaceat tibi domine a me
cum: qui cupio liberari tibi place
at. **vt e ru** **Nicola** id est cor
as me.

um misericordiam a mal
predidit. **Glosa.**

Et nota qd dicit cōplacet non dif
fides de potēcia dei si assit volūtas.

Augustin Tanq̄ si dicēt
si vis potes me
ertere sicut in euangelio dicitur.
Si vis potes me mūdare domine
ad adiuvandum me respice.

Cassi vt intelligamus respe
presidium sicut est illud euāgelij
Respexit petrum et fleuit amare.
Aliter enim liberari non possum
nisi nos diuinitas ppiciata respici
at. **Demde** dominus saluato: op
tat confusionem a emendacōem
impis: a leticiam deuotis petit p
uenire.

Hugo **Confūdant**
dicens **Hugo** se peccasse cō
fusione bona de qua dicitur ecclē.
iiij. Est confusio abducens gratiā
a gloriā. **Et** reuerentur. id est
timeant penam quam meruerūt.

Cassiodo **Simul** id est
sicut persecuti
funt ita et predestinati conuersio
nis munere liberentur. **qui q̄rūt**
animam meam ab morte: **vt au**
ferant eam me occidendo. **Quer**
tantur retrosum a volūtatibus
suis prauis ne cō malo opere per
seuerent qui si confusionem paci
antur: euadunt. si mūdi leticia p
fruantur intereunt. **a reuerentur**
id est timeant deum a penas pec
catoribus patas. **qui cogitant mi**
chi mala iudeorum sūt improbas
voluntatis quorum cogitationes
non erāt male dño sed actibus
o.ij.

apost pa
pe
i. l. ad rom. d. m. d.
i. l. ad rom. d. m. d.
apost. i. l. ad rom. d. m. d.

*Figura adulationis
Eugeneus
Cassiodorus*

Herant. lib est portent qua
si pondus immensum. confestim
confusionem suam. lib est praua
cogitationem. Confestim dicit ut
cum peccare ceperint ne longius
progrediendo periculosius ingra
uetur malum eorum. lib qui dicunt
mibi adulatione. Leuge euge. Hic
falios arguit adultores q plus
mituntur adulando decipere q pos
sunt vituperationibus sauciare. Eu
ge quidem verbum precomiale est
sed cum recto animo non profer
tur ad derisionem trahit inferenda

Jeronim ⁹ duos hostes
habet ecclesia
scilicet adulationis et blasphemacia
Cassio sicut enim immi
nis eos suos confun
di petijt qui cum falsis laudacoi
bus iridebant. Ita deo eos optat
veraciter gaudere qui spem suam
noscentur in domini maiestate po
suisse. **Vnde**

Nicola Et ut
dicat. tent et
lectetur super te. Deum patrem vel
totam trinitatem. De bono quod da
turus es eis. Omnes querentes te.
per fidem et operationem. La dicant
semper magnificetur dominus. De
bonis.

Cass Res est enim pro
fuus. Cassio. fessio que in eternis
gaudens efficit christianos qua
sententia pascebatur. **Job.** qeant
afflictione corporis grauiter sauci
atus dicens. Dominus dedit. do
minus abstulit sicut domino pla
cuit ita factus est sit nomen domi
ni benedictum. **Sed** ne hac exulta
tionem quibuscumq credens con

cedendam abdidit. qui diligunt sa
lutate tu

Nicola videlicet
um. Me diligunt
Cassiodorus qui me spiri
tali dilectione perquirunt et ma
batis meis suauiter obsequuntur.
Post q leticie muneribus dixerat
esse coplendos qui deitatem verbi
diligere voluissent ne sibi quispi
am meritorum gloriam vindica
ret dominus christus ex forma hu
manitatis assumpte loquitur dices

Ego autem mendicatus sum. que
rens ab alijs elemosinas et neces
saria quibus humanitas eget sub
ueniri. **Et pauper.** **Sed** ne istam
paupertatem vilem abiectamq iu
dicares abdidit dominus solici
tus est.

Hugo qui ait Mat
mei. iij. dicit An
geli accesserunt et ministrabant
ei. cui dicit pat. hic est filius me
us dilectus in quo mihi explacui.

Cassiodorus o paup
tate. the
zauris omnibus ditiozem. **Paup**
emim de nostro. diues de suo est
qui deo indigenciam humanita
tis assumptit vt abundancie sue
nos faceret ee participes. **Postre**
mo de adiutorio et de protectione
securus celeritatem necessariam
petit dicens. **Adiutor meus a p**
tedor meus es tu ne tardaueris.
vt iam quia mors vitari no debu
it salte resurrecto festina succedet

Nicolaus. Vel potest ee
oratio fidelis.

Deus pater

*videlicet
um
Cassiodorus
the
paup
emim
qui
ad
tedor
meus
es
tu
ne
tardaueris
vel
potest
ee
oratio
fidelis*

aiusq; dicentis. **A**diutor meus
promouendo me ad honorem. **E**t p
tector meus. **P**seruando me a ma
liis. **T**u es deus meus ne tardaue
ris michi in predictis assistere.

Cassiodorus Magnifica et sua
uissimam uerba sen
sus nostros medullitus itrauerunt
quando ipsum audiuius docen
tem quem adoramus auctorem.
Non licet uniuersos psalmos ma
gno honore ueneremur. nescio quid
tamen dulcius accipitur cum ali
quid de sancta incarnatione pfer
tur. **O**mnis enim fidelis gratissime
suscipit per quam noscitur esse li
beratus. **E**t respice quod ordine huius
psalmi contritio disponatur. **P**ri
mum loquitur ecclesia quasi rudis
docens. quasi trepidos confortas
quasi incompertos preparans ut
sequencia uerba domini saluatoris
libenti animo salubriter populus
preparatus.

Collec. **A**it enim.
audiret. **E**xpectas
expectaui dominum meum. **I**nten
disti michi. multa beneficia largi
endo. sollicitus es mei. in hac uita
necessaria subministras et uoxia
resecans. dando consolatus ut per
maneam. auferendo corripis ne
peccam. factus es adiutor meus in
tortis. et protector in aduersis. so
lus tuus michi restat aduentus.
quod diu te non uideo. te non possideo.
mendicatus sum et pauper nihil ex
tra te michi sufficit qui es expecta
tio et salus mea deus meus ne tar
daueris qui es benedictus in se
cula seculorum. **A**men.

Psalmus .xl.

Beatus qui
Hugo **S**ed in
Iero.

Huic psalmo preponitur
talis titulus. **I**n finem intellectus
filiis chore. **S**epe in titulis psalmo
rum fit mentio de filiis chore quia
licet chore propter ambitionem su
am perierit ut legitur numeri .xvi.
tamen quidam de suis filiis mali
ciam illius non sunt imitati a da
uid in ministerium domus domi
ni sunt assumpti. **P**onuntur enim
in titulis psalmodum maxime pro
pter nominis interpretationem.
Chore enim caluaria interpretat
in quo loco crucifixus est dominus
et filii chore peccaliter imitatores
dicuntur passionis domini. **V**nde
is est sensus tituli predicti. **I**ntelle
ctus huius psalmi tendens in fine
videlicet in christum attribuitur
filiis chore id est imitatoribus pas
sionis christi monens nos ut chri
stum dominum egenum et paupe
rem credamus esse uerum deum.

Nicolaus **D**auis enim qui plu
ra misteria christi
sciuit quam alii prophete preuidens in
spiritu christi passionem et resur
rectionem fecit hunc psalmum. **E**t
quia christi passio incipit a pau
peritate sua quae cepit pati ab ho
ra natiuitatis. quoniam in paup
tate fuit natus ut potest de matre pau
pere. in paupere loco. a pauperibus
o. iij.

Chore Iero.

Chore caluaria

filiis chore peccaliter imitatores

*Chore caluaria
filiis chore peccaliter imitatores*

Conferunt in manu p[er] p[er]...

Talemq; fidelem et misericordem
vt dictum est liberabit dominus de
potest ate inimici. **Dominus** cōser
uet **Cassiod** Peticio ista p
eū. **Cassiod** p[er] hęc certa p
missio est. **Loseruet** dixit id est in
ter mala seculi perire non faciat s[ed]
ad eternam retributionem illesū
sancta conuersatione pducatur. **Et**
uiuificet euz. **Viui** proprie illi dī
cuntur qui se a christiana fide nō
diuidunt. Nam de illis qui in erro
re versantur dictum est. **Sine** mor
tuos vt sepeliant mortuos suos.
Ergo uiuificet eum id est faciat il
lū inter electos i suauitate p[er]cōe

Nicola **Et** beatū faciat eū
in terra. **viuentuz**
in qua est beatitudo vera. **Et** si tra
dat eum in animam. **lib** est ad vo
luntatem et desiderium. **Liminn** coꝝ
eius. **videlicet** demonum.

Jeronim qui credulitati
nostre semper
inimici existūt. **Et** ne beatum istū
putares in hoc mundo mōcussaz
ēquiem possidere consequent sub
iungit. **Dominus** op[er] ferat illi su
per lectum doloris eius. **hoc** ē ad
iutorium prestat illi i infirmitate

Nicola **Cuz** iacuerit fu
mis. **per** lectum affli
ctus dolore capitis vel membri.

Cassiodorus **Lectus**
em no
bis datus est ad quietē in quo se
hominum fessa membra rōueāt
sic et ille qui matrimonium cōquī
rit. **vxore** sibi copulat. **filios** pro
creat qui amicitias parat quasi i

quodaz lecto delectationis gratiā
conquiescat. **Sed** et hęc frequenter
seruis suis amara et dolorib[us] ple
na dominus facit ne spes suam po
nentes in temporalibus rebus fu
tura tō non appetant. **Abdiditq;**

Hugo **Mutās** modū loquē
di de tertia p[er]sona ad
secundam. **unde** dicit **lymueruz** **stra**
tum eius. **lid** ē vniuersam carnis
requiem. **versasti** lid est conuer
tisti. **li** infirmi **Gregori**
tate eius.

Gregori
xxiij. moralium. **Ac** si apte diceret.
Omne quod sibi hic parauit ad
requiem. **hoc** mutasti ei occulto iū
dicio ad p[er]turbationē. **Quod** pio
quidem consilio agit vt in hoc pe
grinationis tempore electorum vi
ta p[er]tū **Cassiodo** **Quati**
betur. **n** usq[ue]

diuersis calamitatibus afflicti ee
ne beatitudinis requiem cōsequā
tur sicut factum est in **Job** cui hu
ius seculi bona in infirmitatem cō
uersa sunt. **Sed** inde felicior existit
quia se illi prosperitas mundana
subtraxit. **Quocirca** talibus rebo
rogat opem ferre dominuz. ne hu
mana fragilitas duris laboribus
pressa sup[er]etur. **Et** quia istas corre
ctōnes agnoscere debet homo pro
pter peccata sua se pati. **cōuertat**
se et dicat quod sequitur.

Hugo **Ego** dixi domine
miserere mei. **qz** con
fiteor me miserum propter pecca
tum quod est morbus animaruz.
Lana animam meam. **im**bulgen
do michi peccata mea.

*In omni p[er]one
p[er]uasiōe p[er] h[ic] d[ic]t[ur]
in p[er]uasiōe*

*Quod dicitur
quod p[er]uasiōe*

*Porty p[er]uasiōe
p[er]uasiōe ad p[er]uasiōe*

o. iij.

Psalm?

Jeronimus Quia pecca
ui tibi lego
me accuso pro peccatis meis.

Castiodo Hactenus pro
pheta de beato
rum afflictione locutus est nunc
consequenter dominus saluator
de sua passione dicitur est ut ai
famuli dei diuersis casibus affligun
tur non se ad credant esse dereli
ctos quando christum dominum
taliter pertulisse cognoscunt

Nicolaus Inimici mei
dixerunt mala
mibi quia iudei dixerunt ei frequen
ter vituperia sicut patet Johānia
viii. Nonne bene dicimus nos quia
samaritanus es a demonum ha
bes. Quando moeretur et peribit

nomen eius. Frequenter enim
tractauerunt de christi morte ut sic
piret memoria nominis eius. Let
si ingrediebatur. Dic mutatur si
militer modus loquendi de pluā
li ad singularem quia scriptura fre
quenter loquendo de pluribus in
pluri transit ad loquendum de il
lis quasi de vno. eo quod sunt conuicti
ad aliquod vnum. maxime in scri
pturis prophetarum. a sic dicitur

Et si ingrediebatur. videlicet
quilibet de inimicis meis. ut vide
ret. Ine docentem et conuersantem
si posset me reprehensibilem inue
nire. vana loquebatur. quia fal
sa ad meam diffamacionem. cor
eius congregauit iniquitatem si
bi. quia frequenter in dei posuerunt

xl.

insidias christi ut eum caperent
in sermone vel in aliquo reprehensibili
facto vel de iuda hoc intelligi
tur qui tractando cogitationibus
de morte christi congregauit iniqui
tatem

Hugo Rui congrega
uit iniquitatem

intus in corde de tradicione domini
Agrediebatur foras ad princi
pes sacerdotum ut prodicionem
in corde conceptam perageret. et
loquebatur in idipsum. hoc est in
quitatem quam conceperat in cor
de effudit in locutione sicut dicitur

Mat. xxvi. Qui abiit ad principes
sacerdotum et ait illis. Qui d'vul
tis michi dare ut ego vobis eu tra
dam. Et ne mors christi soli inde
imputetur vide quid sequitur.

Nicolaus Aduersum me
insurrebant Inimici mei. scilicet scribae et pharisei
aduersum me cogitabant mala
mibi. scilicet mibi inferendo mor
tem contemptibilem et dolorosa.

Castiodorus Verbum
iniquum
constituerunt aduersum me. liber
decreuerunt atque sententialiter lo
cuti sunt proplato. Si hunc dimittis
non es amicus cesaris.

Nicolaus Vel constitui
erunt verbum
iniquum quando ordinauerunt cri
stum mortuum in sepulcro custo
diri ne discipuli eum tollerent et
dicerent eum surrexisse ut habetur

Non magis apparetur

Psalm⁹

Matth. xxviii. Nunquid qui dormit
id est qui iacet mortuus in sepul
cro non adhaeret ut

HUGO.
Sic me inefficere festinabant qua
si post mortem resurgere non haberent.

Cassiodorus. imo ad
ut protinus resurgat sicut in euā
gelio dicit Potestatem habeo po
nendi animam meam et potesta
tem habeo iterum sumendi eam

Item homo pacis mee i quo
spera

Nicola⁹ Quasi dicat
Christus. Non

est mirum si iudei qui erant inimi
ci mei talia dicebant contra me. quia
etiam discipulus meus michi sa
miliarius contra me conspiravit cum

eis scilicet iudas scarioth. et hoc e
quod dicitur

Item homo pacis
mee. In mecum habitans pacifice

In quo speravi. Id est in quo omni
dique confiterem in eo scilicet in hoc

quod portabat et custodiebat illa que
ex deuotione offerebantur pro ne
cessitatibus christi et discipulorum

suorum ad dandum pauperibus
ut haberetur. Johannis. xiiij. et. viij.

et. qui edebat panes meos. dicit
panes in platini quia iudas cum aliis

discipulis in cena domini dupli
tem panem manducauit scilicet

corporalem et sacramentalem qui
corpus christi cum alijs sumpsit

magificauit super me supplan
tationem. Ita dendo me iudeis ad

hoc quod essem totaliter delectus a sup

plantatus per mortem. sed non ha
buit intentum suum quia christus

per hoc magis habuit exaltationem
tertia die resurgendo. Tunc enim
dixit. Data est michi omnis pote
stas in celo et in terra. Exposita pas
sione christi consequenter agitur
de eius resurrectione cum dicitur in
persona christi hominis ad patrem

et

plantatus per mortem. sed non ha
buit intentum suum quia christus
per hoc magis habuit exaltationem
tertia die resurgendo. Tunc enim
dixit. Data est michi omnis pote
stas in celo et in terra. Exposita pas
sione christi consequenter agitur
de eius resurrectione cum dicitur in
persona christi hominis ad patrem

Qu autem domine. Pater mi
serere mei. ut non dimittas diu
animam meam in inferno et cor
pus meum in sepulchro. Et resusci
ta me. In animam meam corpori re
uincendo quod factum fuit tertia
die quando resurrexit in corpore glo
rioso. Et retribuam eis. Illud fuit
impletum quando populus iudaicus
fuit occisus et captiuatus per
romanos propter peccatum quod
commiserat in christum sicut pre
dixerat christus luce. xix. Videns
ihesus ciuitatem sanctam iherusa
lem fleuit super eam dicens quia
si cognouisses et tu scilicet mala
ventura tibi similiter. In hoc co
gnoui quoniam uoluisti me. Id est
dilexi.

Cass glorificare uel ex
altare me. qui non gaudebit inimi
cus meus super me. scilicet populus
iudaicus. Ad hoc enim uoluerunt
iudei occidere christum ut nomen
eius penitus de terra deleterent. Sed
illa que disponebant nullatenus
impleuerunt. videtur enim nomen eius ubi
quod celeberrimum esset merito gaudere non
possint quibus tamen contraria pro

Handwritten marginal note in the right margin.

Handwritten marginal note at the bottom left.

Amaz gfr nuncup

uenerunt. **De** autem propter in
nocenciam su
suscepisti. **Nicolaus.**

Licet christus non meruerit glori
am anime sue quam habuit ab
instanti conceptionis tamen me
ruit gloriam corporis et suam ex
altatione in a quantum ad hoc di
cit. Me autem propter innocenci
am. Id est propter meritum ino
centis vite. suscepisti. corpus glo
riosum michi conferendo et in eo
dem ad te assumendo scdm q dicitur
Matth. ultimo. Et dominus q
dem ihesus postq locutus est eis
assumptus est in celum.

hpl qm dicitur
magis

Castiudo Vere sancta innocencia. vere sim
plicitas. vere humilitas beata ve
tot mala passus nulla se cotencio
ne defenderet placato animo ibat
ad crucem. tranquilla mente mori
turus. omnia verba que predicta
sunt per prophetas integra verita
te compleuit. doluit casibus perse
quentium. et in cruce positus pro
inimicis suis demetissimus exora
uit quoniam hoc et a fidelibus fa
ciendum decreuerat. et merito de
dit preceptu qui premisit expleu.

Castiudo
Vere sancta innocencia
vere simplicitas
vere humilitas
beata

Hugo Et quia susceptio cor
poris christi in celu
est stabilis ideo sequitur. Let con
firmasti me in conspectu tuo. Scili
cet gloria impassibilitatis a immor
talitatis. in eternum. Id est in eter
na beatitudine ubi sedet ad dexte
raz dei. Sequitur vox prophete gra
cias agentis de christi resurrectio
ne. **Benedictus dominus deus isra**

hel. Id est christianorum vide ncu
deum per veram fidem. a seculo. In
ab inicio mundi. et in seculum.
futurum id est in eternum sit bene
dictus. fiat fiat. **Geminatio** in nu
it certu. **Nicola** in hebreo
sinem. **Nicola** autem ha
betur. Amen amen. quod importat
veritatis confirmationem.

Jeronim Quod Aquila
vere siue fide
ter transtulit. Et sciendum p mu
librum psalterij hic esse finitum.
Scdm vero esse a. xli. psalmo vsq
ad. lxxij. Tercium a. lxxij. vsq ad
lxxxvij. Quartum ab. lxxxij. vsq
ad. C. Quintu a. C. vsq ad fine.

Castiudo Licet enim pro
uitate videlicet. fiat fiat. quod est
hic et in. lxxi. siue in. lxxxvij. vel.
C. positum putauerunt aliqui ex
positores in quinq libros psalte
rium esse diuidendum. eis tamen
in hoc non est consenciedum. quo
niam in actibus apostolorum vn
legitur esse liber psalmoz. In pn
cipio huius psalmi beatus dauid
per elemosinas sanctas moralem
nos docuit disciplinam. secundo
per passionem suam dominus na
turales semitas ibicauit. Tercio
resurrectionis miraculo inspediua
nos claritate compleuit vt celestis
phie veritas tribus partibus nar
rata constaret. Vnde huius psal
mi suscepto beneficio magna exul
tatione dicendum est. **benedictus**
dñs deus israel a seculo vsq in seculu fi
at fiat. **Cui** in eternitate p fca e honor

gloria in seculu
Castiudo
Vere sancta innocencia
vere simplicitas
vere humilitas
beata
Castiudo
Vere sancta innocencia
vere simplicitas
vere humilitas
beata
Castiudo
Vere sancta innocencia
vere simplicitas
vere humilitas
beata
Castiudo
Vere sancta innocencia
vere simplicitas
vere humilitas
beata
Castiudo
Vere sancta innocencia
vere simplicitas
vere humilitas
beata
Castiudo
Vere sancta innocencia
vere simplicitas
vere humilitas
beata

hpl qm dicitur
magis

et gloria in secula seculorum. Amen.

Psalmus. xli.

Quemadmodum Titulus huius psalmus talis est. In finem intellectus filii chore

Hic titulus in precedenti psalmo est expositus sicut ibi dictum est.

Calliodor Choe hebraice. dicitur caluarie latine. Quapropter filii chore merito dicuntur qui tanquam gloriosissimum tropaeum celestis regis et signaculi crucis suscipere meruerunt. Et ideo psalmus hic omni conuenit christiano qui amore domini flamma dominice dilectionis accenditur sine qua totum abieciendum est quicquid in humanis putatur optimum. sed in illis nominibus scilicet chore illud meminisse debemus quod Jeronimus ait Omne psalterium sagaci mente pharaonis nusquam inuenio quod filii chore aliquid triste cantauerint. Semper enim in psalmis eorum leta sunt et iocunda. secularibusque contemptis celestia et eterna desiderant conuenientes interpretationi nominis sui. Filius ergo chore id est quilibet christianus fidelis prima confessione psalmi huius omne desiderium mentis sue ad dominam asseruit esse translatus. d. quemadmodum. Translatio rationa habet. Hic ceruus desiderat ad fontes aquarum ita desiderat anima

Quemadmodum Titulus huius psalmus talis est. In finem intellectus filii chore

mea ad te deus. **Hugo** Notandum quod in glosa dicitur quod ceruus semper grauatus extrahit naribus vel flatu suo serpentes a ca

Calliodor quem cum vorauerit veneno estu ante per motus ad fontes aquarum quanta potest velocitate festinat. Amat enim aqua dulci plurimam gaudere. Quibus de cora comparatione nostrum desiderium ardentem instigat ut quando venena atri qui serpentes haurimus. ac ceno fornicationis aliorumque viciorum estuamur. ad fontem diuine misericordie ilico festinemus quatinus quod peccati aduersitate contrahitur. dulcissimi haustus puritate vitentur. Ne vacat quod ad fontes aquarum dixit et non ad aquas. Fons enim aquarum christus dominus est unde omnia fluunt que cuique reficiunt. Flueta enim plerumque sicca ri possunt. fons autem aquarum semper irrigatus est. Unde merito dictum est ad liquorem sacre originis festinandum ubi desiderium nostrum nunquam possit habere ieiunium.

Hugo Sitiuit anima mea. id est summe desiderauit. ad videndum deum fontem vitium. In quo omnia bona fluunt.

Jeronimus Quando res comis corporis mei quam cum pondere pronunciandum est et ut videatur quis esse dilacio. Et apparebo ante faciem domini. id est ante conspectum

mea ad te deus. **Hugo** Notandum quod in glosa dicitur quod ceruus semper grauatus extrahit naribus vel flatu suo serpentes a ca

Calliodor quem cum vorauerit veneno estu ante per motus ad fontes aquarum quanta potest velocitate festinat. Amat enim aqua dulci plurimam gaudere. Quibus de cora comparatione nostrum desiderium ardentem instigat ut quando venena atri qui serpentes haurimus. ac ceno fornicationis aliorumque viciorum estuamur. ad fontem diuine misericordie ilico festinemus quatinus quod peccati aduersitate contrahitur. dulcissimi haustus puritate vitentur. Ne vacat quod ad fontes aquarum dixit et non ad aquas. Fons enim aquarum christus dominus est unde omnia fluunt que cuique reficiunt. Flueta enim plerumque sicca ri possunt. fons autem aquarum semper irrigatus est. Unde merito dictum est ad liquorem sacre originis festinandum ubi desiderium nostrum nunquam possit habere ieiunium.

Hugo Sitiuit anima mea. id est summe desiderauit. ad videndum deum fontem vitium. In quo omnia bona fluunt.

Jeronimus Quando res comis corporis mei quam cum pondere pronunciandum est et ut videatur quis esse dilacio. Et apparebo ante faciem domini. id est ante conspectum

mea ad te deus. **Hugo** Notandum quod in glosa dicitur quod ceruus semper grauatus extrahit naribus vel flatu suo serpentes a ca

Calliodor quem cum vorauerit veneno estu ante per motus ad fontes aquarum quanta potest velocitate festinat. Amat enim aqua dulci plurimam gaudere. Quibus de cora comparatione nostrum desiderium ardentem instigat ut quando venena atri qui serpentes haurimus. ac ceno fornicationis aliorumque viciorum estuamur. ad fontem diuine misericordie ilico festinemus quatinus quod peccati aduersitate contrahitur. dulcissimi haustus puritate vitentur. Ne vacat quod ad fontes aquarum dixit et non ad aquas. Fons enim aquarum christus dominus est unde omnia fluunt que cuique reficiunt. Flueta enim plerumque sicca ri possunt. fons autem aquarum semper irrigatus est. Unde merito dictum est ad liquorem sacre originis festinandum ubi desiderium nostrum nunquam possit habere ieiunium.

Hugo Sitiuit anima mea. id est summe desiderauit. ad videndum deum fontem vitium. In quo omnia bona fluunt.

Jeronimus Quando res comis corporis mei quam cum pondere pronunciandum est et ut videatur quis esse dilacio. Et apparebo ante faciem domini. id est ante conspectum

Handwritten note: Ceruus semper grauatus extrahit naribus vel flatu suo serpentes a ca

Handwritten note: Fons aquarum

Handwritten note: filii chore